

Sodankylän kunta
Jäämerentie 1
99600 SODANKYLÄ

KUULUTTAMINEN JA NÄHTÄVILLÄOLO

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) toimittaa oheisena malminetsintälupapäätöstä ML2012:0036 koskevat kuulutusasiakirjat. Kuulutus on oltava nähtävillä kunnan ilmoitustaululla 27.11.2015 saakka, jonka jälkeen ne on palautettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon varustettuna todistuksella nähtävilläpidosta.

Päätös liitteineen pyydetään pitämään nähtävillä valitusajan päättymiseen saakka.

Ilkka Keskitalo
Ylitarkastaja

LIITTEET

Kuulutusasiakirjat
Malminetsintälupapäätös ML2012:0036 (kopio)

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 28.10.2015 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen:

Hakija: AA Sakatti Mining Oy
Alueen nimi: Sakatti 1-5
Lupatunnus: ML2012:0036
Alueen sijainti ja koko: Sodankylän kunta, 493,3 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusajaksi on 30 päivää päätöksen antopäivästä. Päätöksen liitteessä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätös on nähtävillä Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (käyntiosoite; Valtakatu 2, Rovaniemi) ja Tukesin kotisivulla (www.tukes.fi/kaivosasiat) sekä alueen kunnanvirastosta (Sodankylän kunta, Jäämerentie 1, 99600 Sodankylä)

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai Ilkka Keskitalo puh. 050 432 3759

Kuulutettu 28.10.2015

Pidetään nähtävänä 27.11.2015 asti

AA Sakatti Mining Oy
PL 38 (Tuohiaavantie 2)
99600 SODANKYLÄ

PÄÄTÖS MALMINETSINTÄLUVAN MYÖNTÄMISESTÄ
Malminetsintälupahakemus

Hakija: AA Sakatti Mining Oy
Y-tunnus: 2436768-3
Suomi

Yhteystiedot:
Tuohiaavantie 2
99600 SODANKYLÄ

Lisätietoja antaa:
Jukka Jokela
jukka.jokela@angloamerican.com
Puh: 0400-159610

Alueen nimi: Sakatti 1-5
Alueen sijainti: Sodankylä

Hakemus on tullut vireille 28.2.2012. Viranomainen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset. Hakemukselle on annettu lupatunnus ML2012:0036 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) 5 §, 9 § ja 32 §:n tarkoittamalla tavalla

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla AA Sakatti Mining Oy:lle malminetsintäluvan nimeltä "Sakatti 1-5" lupatunnuksella **ML2012:0036**. Tällä luvalla jatketaan valtausten KaivNro 7812/1-5 voimassaoloa.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään kolme (3) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaolon jatkamiselle. Hakija on antanut selvityksen hakemuksen kohteena olevalla alueella tehdyistä tutkimuksista ja niiden tuloksista ja osoittanut, että tutkimuksia tarvitaan edelleen. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassaolevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle hakemus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 493,3 ha
Alueen nimi: ML2012:0036 Sakatti 1-5
Sijainti: Sodankylä. Viiankiaapa, Sattasen kylän koillispuolella.
Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1).

Lupahakemuksen käsittely eri viranomaisissa

Hakijalle myönnettiin hakemuksen kohteena olevalle alueelle 17.8.2004 valtaus (KaivNro 7812/1-5) Sakatti ja 3 vuoden jatkoaika myönnettiin 22.9.2010. Hakijalle on myönnetty myös ympäristöministeriön tutkimuslupa geologisiin tutkimuksiin 7.12.2004, 23.1.2009, 30.1.2009 ja 1.12.2010 sekä Metsähallituksen lupa syväkairaukseen Viiankiaavan soidensuojelualueella (Natura-alue FI 1301706) 27.5.2011. Näistä luvista ei valitettu.

Hakijan voimassa olleen valtauksen 7812/1-5 lupamääräystä 10 muutettiin hakijan pyynnöstä ympäristöviranomaisten (Lapin Ely-keskus ja Metsähallitus luontopalvelut) puoltavien lausuntojen jälkeen sallimaan myös kesäaikaiset kairaukset osalla aluetta (13.5.2012). Tämä määräys oli voimassa luvan voimassaolon loppuun asti.

Edellä mainitut valtausalueet yhdistettiin tämän päätöksen lupatunnukseen ML2012:0036, Sakatti 1-5.

Ympäristöministeriö antoi tutkimusluvan geologisiin tutkimuksiin samalle alueelle 15.6.2012, tästä päätöksestä valitti Lapin luonnonsuojelupiiri korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tukes antoi YM:n luvan jälkeen asiaan ensimmäisen malminetsintälupapäätöksen jatkolupaan (ML2012:0036) 24.8.2012, mutta Metsähallituksen, Lapin ELY-keskuksen ja Lapin luonnonsuojelupiirin valitusten johdosta päätös pyydettiin uudelleen käsiteltäväksi hallintolain nojalla Tukesin toimesta 11.12.2012.

Tukes antoi toisen kerran päätöksen uudelleen käsittelyyn, ja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen lausuntokierroksen jälkeen 6.6.2013. Tukes antoi päätöksen yhteydessä myös täytäntöönpanomääräyksen yksilöidyille ennalta luontokartoitetuille ja vaikutusarvioituille 53 syväkairauspisteelle. Myös kaikki lausunnonantajat totesivat selvitysten olleen riittävät 53 kairapisteen osalta. Päätöksestä ja täytäntöönpanomääräyksestä valittivat kaikki samat valittajat kuin ensimmäisestä uudelleen käsiteltäväksi pyydetystä päätöksestä.

Rovaniemen hallinto-oikeus kumosi 23.9.2013 täytäntöönpanomääräyksen välipäätöksellä ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeus palautti varsinaisen päätöksen uudelleen käsiteltäväksi 15.12.2014. Ympäristöministeriö pyysi tässä yhteydessä korkeinta hallinto-oikeutta palauttamaan annetun viidennen tutkimusluvan geologisiin tutkimuksiin uudelleen käsittelyä varten.

Hakija on toimittanut lupahakemuksen käsittelyaikana Natura-arvion ja täydentänyt sitä useaan otteeseen. Natura-arviosta täydennyksineen on pyydetty luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiset lausunnot nyt kolme kertaa. Hakijan toimeksiannosta Viiankiaavan kasvillisuuskartoituksia on tehty tähän mennessä yhteensä 74 maastotyöpäivää.

Alueella on tehty mm. useita linnustokartoituksia, saukko-, pöllö-, ja lepakkokartoituksia sekä viitasammakko- ja hyönteisselvitys. Näiden lisäksi alueella on selvitetty meluvaikutuksia ja arvioitu Viiankiaavan hydrologiaa pinta- ja pohjavesiseurannalla. Näiden hakijan suorittamien selvitysten lisäksi, Viiankiaavalla on tehty useita muita kartoitushankkeita mm. vuosina 2001 - 2003 Keski-Lapin Life-projekti ja Viiankiaavan käyttö- ja hoito suunnitelma vuonna 2006.

Tukes antaa nyt kolmannen kerran päätöksen kaivoslain toimivaltansa mukaisesti. Päätös sisältää kaikki kaivoslain (621/2011) 51 §:n mukaisesti malminetsintäluvassa annettavat määräykset, kuten myös aiemmillä kerroilla.

Alueesta tarkemmin

Alue rajoittuu oikeusvaikutteisen Kelujärvi - Rajala osayleiskaava-alueelle. Alueet on osayleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja luonnonsuojelualueiksi (SL). Alueelle on osoitettu myös erityismerkinnöin maiseman monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (ma), sekä suojeltujen ja silmällä pidettävien kasvien ja eläinten esiintymisalue (sl). Lisäksi alueen halki kulkee moottorikelkkaura.

Malminetsintäalue ML2012:0036 Sakatti 1-5 sijoittuu lähes kokonaisuudessaan Viiankiaavan Natura-alueelle (FI 1301706), joka on pinta-alaltaan 6595 ha. Viiankiaapa kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan ja pääosa siitä on suojeltu luonnonsuojelulain mukaisena luonnonsuojelualueena (851/1988). Osittain Natura-alueen suojelu on toteutettu perustamalla yksityisiä luonnonsuojelualueita, jotka sijoittuvat reuna-alueille. Viiankiaapa on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena yhteisön tärkeänä pitämänä alueena (SCI -alue) ja ilmoitettu lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA -alue).

Malminetsintäalue sijoittuu myös yksityiselle luonnonsuojelualueelle (YSA200649) ja malminetsintäalueen välittömässä läheisyydessä, pohjoispuolella on Viiankiaavan luonnonsuojelualue (yksityinen suojelualue, YSA200153). Viiankiaavalle haetusta malminetsintäluvasta (ML2012:0036) sijoittuu suojelualueelle n.343 ha joka vastaa n.5,2 % suojelualueen koko pinta-alasta.

Natura-arvioinnin mukaan Natura-alueella on aikaisempien vuosien aikana kairattu n.150 ha suuruisella alueella lumisena aikana 96 pistettä ja 2 pistettä kangasmaalla sulan maan aikana, eli yhteensä 98 kairapistettä. Reikien halkaisija on vaihdellut 6 - 7,6 cm välillä. Valtaosa pisteistä on kairattu kairaussoijan talteenottomenetelmällä. Aikaisemman kairaustoiminnan aikana (2006–2012) tallausvaikutusalueeksi Natura-alueella on arvioitu n. 8,4ha, joka on koko Viiankiaavan Natura-alueen pinta-alasta n. 0,13 %. Kun lasketaan kaikki aikaisemmat tutkimustoimet ja niistä määritellään ns. voimakkaimmin heikentynyt pinta-ala, saadaan suhdeluvuksi koko Viiankiaavan Natura-alueen pinta-ala huomioiden 0,05ha, eli n.0,0008 %

Otaksuma mineraaleista

Aikaisempiin kenttätutkimuksiin perustuen, hakija ilmoittaa että se on paikantanut alueelta mittavan mineralisaation, ja otaksuu alueella olevan kuparia (Cu) ja nikkeliä (Ni), sekä platinaryhmän metalleja.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset tutkimusmenetelmät

maastomittauksia sähkömagneettisilla menetelmillä:

- ✓ TEM (Time Domain Electro Magnetic)
- ✓ ML (Moving in-Loop) (mittaukset suoritetaan kaapelisilmukkaa siirtäen)
- ✓ FL (Fixed Loop) (mittaukset suoritetaan suuremman silmukan sisällä)
- Tutkimukset saa suorittaa suojelualueella maastoajoneuvoa apuna käyttäen vain talvikaudella, maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen, kuitenkin huomioiden mahdolliset poikkeukset lupamääräyksistä 9 ja 13. Tutkimukset on tehtävä hakijan esittämin vaikutuksia minimoivin toimin, tutkimussuunnitelman (liite 8) mukaisesti
- suuren petolinnun mahdollinen pesintä voi vaikuttaa siihen, millä alueilla koneellisesti avustettavia geofysiikan mittauksia 15.3–31.7 välisenä aikana voi suorittaa. (rajoitukset tarkistettava Metsähallitukselta)

2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto

- syväkairaukset sallitaan tutkimussuunnitelman (liite 8) mukaisesti, huomioiden kuitenkin mahdolliset poikkeukset lupamääräyksissä 9 ja 13. Tutkimukset on tehtävä hakijan esittämin vaikutuksia minimoivin toimin
- suojelualueella koneellisesti tehtävä näytteenotto on sallittua ainoastaan talvikaudella maan ollessa roudassa lumipeitteinen
- kevyttä kairauskalustoa tulee käyttää alueen herkimmissä kohteissa, joissa kairauksen tavoite on alle 600 metrin syvyydessä maanpinnasta.
- uhanalaisten petolintujen mahdollinen pesintä voi vaikuttaa siihen, millä alueilla kairauksia 15.3–31.7 välisenä aikana voi suorittaa. (rajoitukset tarkistettava Metsähallitukselta)
- koneellisesti tehtävä näytteenotto suojelualueen ulkopuolella kivennäismaalla on sallittua myös sulanmaan aikana niin, ettei aiheuteta suojelualueelle suoria tai epäsuoria kielteisiä vaikutuksia.

3. Maastoliikenne

- Maastoliikenne on sallittua suojelualueella ainoastaan talvikaudella, maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen, ennalta ilmoitetuilla reiteillä
- Kairakoneet tuodaan kohteelle ainoastaan suunniteltuja reittejä pitkin, kuitenkin huomioiden mahdolliset poikkeukset lupamääräyksissä 9 ja 13. Tutkimukset on tehtävä hakijan esittämin vaikutuksia minimoivin toimin
- kesäaikainen maastoliikenne sallitaan vain kuivilla kivennäismailla suojelualueen ulkopuolella niin, ettei aiheuteta suojelualueelle suoria tai epäsuoria kielteisiä vaikutuksia.
- suuren petolinnun mahdollinen pesintä voi vaikuttaa siihen, millä alueilla maastoliikennettä 15.3–31.7 välisenä aikana voi suorittaa. (rajoitukset tarkistettava Metsähallitukselta)

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä tutkimusmenetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeellisiksi jotta alueen mineraalipotentiali saadaan tehokkaasti tutkittua. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee pääosin olla suoritettuina. Tässä päätöksessä sallituilla näytteenottomenetelmillä toteutettu malminetsintä on kaivoslain (621/2011) tavoitesäännöksen mukaisesti taloudellisesti tehokasta ja ekologiset vaikutukset huomioivaa. Mahdolliset petolintujen pesinnän tuomat rajoitteet tulee tarkistaa Metsähallituksen petolintuasiantuntijalta vuosittain hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista. Suojelualueen ulkopuolella tehtävä näytteenotto tulee tehdä Viiankiaavan Natura-alueen läheisyys, luonne ja suojeluperusteet huomioiden.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Kaivosviranomaisen voi ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on lisäksi tehtävä erityisellä poronhoitoalueella asianomaiselle Oraniemen paliskunnalle. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Malminetsinnästä tässä luvassa myönnettyillä menetelmillä ei synny kaivannaisjätettä. Hakijan maininta kaivannaisjätteen määrästä ja käsittelystä lupahakemuksessa ovat riittävät. Töiden loputtua kohteella on alue välittömästi saatettava mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan ja korjattava mahdolliset maastovahingot.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §) ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on lisäksi tehtävä asianomaiselle Oraniemen paliskunnalle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- toimivaltaisen ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle,
- Metsähallituksen luontopalveluille
- Mikäli alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia niin kuin muinaismuistolaissa todetaan. Hakijan tulee ilmoittaa edellä mainituista kohteista viipymättä Museovirastoon.

Ilmoituksen sisällöstä on säädetty Vna kaivostoiminnasta 2 §:ssä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomainen ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2012:0036 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassaolevaa malminetsintäaluetta tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan esittää hakemus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta. Hakemuksen käsittelyyn tulee varata aikaa vähintään 3 kuukautta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51 §, 67 §). Otettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, etteivät luvassa sallittavat malminetsintätoimet nykyisen aluerajauksen sisällä estä tai vaikeuta olennaisesti muita alueeseen kohdistuvia käyttötarpeita,

voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Hakijalle 6.6.2013 (ML2012:0036), 2.4.2014 (ML2012:0130), 4.12.2014 (ML2014:0044), 30.9.2015 (ML2014:0097) ja 30.9.2015 (ML2015:0006) myönnettyissä malminetsintälupapäätöksissä on AA Sakatti Mining Oy:lle määrätty yhteensä **30 000 euron** suuruinen pankkitalletusvakuus, joka kattaa myös tässä päätöksessä kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta mahdollisesti aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisen sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamisen. AA Sakatti Mining Oy on asettanut kaikki yhtiölle asetetut vakuudet, kuten Tukes on määrännyt.

Mikäli hakija haluaa asettaa omaehtoisen erillisen lisävakuuden (*Hakijan omaehtoiset rajoitukset vaikutusten välttämiseksi* -viimeinen kohta) tähän päätökseen liittyen vaikka sitä ei tässä päätöksessä määrätä voimassa olevan Tukesin linjauksen mukaisesti, Tukes ottaa sen vastaan.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107 §. Vakuus on yhtiökohtainen ja se asetetaan yhtiön voimassa olevien malminetsintäluvan / lupien, ja myös mahdollisesti myöhemmin myönnettävien malminetsintälupien kokonaispinta-alan mukaan. Tukesin linjauksen mukaisesti 10 000 - 50 000 hehtaarin alueelle vakuus on **30 000 €**. Koneellisen montutuksen ja järeämmän toiminnan (esim. koelouhinta) vakuus arvioidaan ja määrätään lupakohtaisesti.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintäluvan haltijan on tulpattava kairareiät, mikäli kairareiästä nousee pohjavettä maanpinnalle. Kairaputket on katkaistava mahdollisimman läheltä maanpintaa, ja kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Kairauksessa käytetty jäähdytysvesi on pyrittävä kierrättämään suljetussa systeemissä. Käytettävä jäähdytysvesi on otettava ensisijaisesti lähimmästä kairanreiästä. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskiello. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintälupa-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää. Lapin ELY-keskuksen näkemys (liite 5) on, ettei malminetsintähankkeella ole merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä alueen eheyteen.

Metsähallituksen lausunnon (liite 6) mukaan vaikutusten kannalta keskeisten alueiden kasvi- ja lintulajistoa sekä luontotyyppien esiintymistä voidaan pitää riittävästi selvitettyinä.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle. Tutkimukset on suoritettava Viiankiaavan kaivoslain mukaisten malminetsintälupien Natura-arvioinnissa esitetyin lieventävin toimenpitein ja järjestämällä arvioinnissa esitetty vaikutusten seuranta.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Liikkuminen maastoajoneuvoilla malminetsintäalueella sulanmaan aikana sallitaan ainoastaan alueen länsilaidassa suojelualueiden ulkopuolella olevilla kivennäismailla. Liikkuminen näillä kohteilla on pyrittävä suunnittelemaan niin, että olemassa olevia uria ja luontaisia aukkopaiikkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee välttää sulanmaan aikana myös suojelualueiden ulkopuolella.

Natura- ja soidensuojelusuojelualueella liikkuminen maastoajoneuvoilla sallitaan ainoastaan talvikautena maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen ennalta sovittuja reittejä pitkin.

Viiankiaavan Natura-alueen länsiosassa sijaitsee yksityinen suojelualue (YSA200649) jossa mitkään malminetsintään liittyvät toimet **eivät saa** vahingoittaa maa- tai kallioperää.

Alueella kulkee moottorikelkkaura. Mikäli tutkimuksia tehdään moottorikelkkauran alueella, tulee huolehtia että reitti säilyy ajettavassa kunnossa. Mikäli kohteella joudutaan kaatamaan puita, tulee ne korvata täysimääräisinä maanomistajalle. Nuorelle puustolle tapahtuneissa vahingoissa tulee korvata lisäksi vielä odotusarvon menetys. Mikäli yhtiö ja maanomistaja eivät pääse yhteisymmärrykseen korvauksesta, silloin puolueeton arviointi tulee tehdä paikallisen metsänhoitoyhdistyksen tai metsäkeskuksen toimihenkilön toimesta.

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä **ei saa aiheutua**:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Alueella on ollut voimassa kaivoslain (503/1965) mukaiset valtaukset KaivNro 7812/1-5 kahdeksan (8) vuotta. Tämä päätös jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa kolme (3) vuotta. Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintä-alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **40 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajan kahdelta ensimmäiseltä vuodelta ja **50 euroa hehtaarilta** luvan kolmannelta voimassaolovuodelta.

Malminetsintäkorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana. Mikäli malminetsintäaluetta kuitenkin pienennetään osittaisella raukeamisella ennen varsinaisen päätöksen maksuajankohtaa (lainvoimaisuus päivämäärä), määräytyy maksu raukeamispäätöksen lainvoimaisuus päivämääränä voimaan jäävän alueen pinta-alan mukaisesti.

Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta, sekä 51 § ja 67 §:ään jossa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

12. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella

Lupa-alue sijoittuu Oraniemen paliskunnan alueelle. Malminetsintätutkimukset on sovittava alueella toimivan paliskunnan kanssa siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava Oraniemen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta, sekä muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista. Malminetsintäluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaita ja käytettävä valmiita veräjiä kulkemiseen.

Perustelut: Edellä mainituilla toimenpiteillä ehkäistään malminetsinnästä poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain (621/2011) 51 §:ään.

13. Natura-arviointi

Malminetsintä jota suoritetaan Natura-alueella tai sen läheisyydessä, edellyttää

ympäristöministeriön linjauksen mukaan Natura-arvioinnin luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaisesti.

Hakijan on toimittanut Natura-arvioinnin Viiankiaavan Natura-aluetta koskien 8.12.2009 ja täydentänyt sitä merkittävästi kaksi kertaa. Natura-arvioinnista on suoritettu luonnonsuojelulain mukaiset lausuntomenettelyt kolme kertaa, ja niistä on saatu tarvittavat lausunnot ennen tämän päätöksen antamista. Kaivoslupaviranomainen toteaa että hakijan toimittaman Natura-arvioinnin pohjalta suunnitellut tutkimustoimet eivät merkittävästi heikennä Natura 2000 -alueen luonnonarvoja. Tutkimustoimet tulee suorittaa Viiankiaavan Natura-arvioinnissa esitettyjen vaikutuksia minimoivin toimin toimittaessa Natura-alueella. Lapin ELY-keskus ja aluetta hallinnoiva viranomainen Metsähallitus ovat todenneet lausunnoissaan saman asian.

Perustelut: Natura-arviointi velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 3 § ja 11 §:ään sekä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaiseen lausuntomenettelyyn. Natura-alueen suojeluperusteiden heikentämiskielto toteutuu luonnonsuojelulakiviittausten pohjalta, yleistä etua valvovien ympäristöviranomaisten toimivallalla.

Hakijan omaehtoiset rajoitukset vaikutusten vähentämiseksi

Hakija on esittänyt selityksessään (Liite 8) sitoutumista merkittäviin omaehtoiisiin rajoituksiin ja luopuu joistain kaivoslain suomista oikeuksista vaikutusten vähentämiseksi. Tukes asettaa ne lupapäätökseen noudatettavaksi, koska **hakija on itse niitä ehdottanut**. Näillä toimilla voidaan varmistua, ettei toiminnasta aiheudu toimista aiheudu kaivoslaissa kiellettyä seurausta Viiankiaavan Natura-alueelle. Hakija on neuvotellut ympäristöviranomaisten kanssa erilaisista seuranta- ja raportointimenetelmistä. Kaivoslain (621/2011) raportointivelvoite syntyy 14 ja 15 §:n tarkoittamalla tavalla.

Tukes toteaa, että hakijan esittämät rajoitukset vaikutusten vähentämiseksi ovat kaivoslain (621/2011) 51 §:n mukaisia, eivätkä esitetyt rajoitukset vaikutusten vähentämiseksi tässä muodossa vaaranna kaivoslain 61 §:n 2 mom. kohdan 1 tarkoittamaa tehokasta ja järjestelmällistä tutkimusta.

- Malminetsintää (timanttikairaus ja geofysikaaliset maanpintamittaukset) on sallittua toteuttaa suojelualueella vain talvikaudella, maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen. Yksityismaalla suojelu- ja Natura-alueen ulkopuolella voidaan suorittaa kairauksia myös ennen roudan ja lumen tuloa pesimääjan ulkopuolella. Näissäkin tilanteissa on luonnonsuojelulainsäädännön mukaisesti huomioitava, ettei aiheuteta suojelualueelle suoria tai epäsuoria vaikutuksia.
- Tämän malminetsintäluvan nojalla saa kairata enintään 135 kpl uutta maan pinnalta lähtevää kairareikää, joista enintään 122 kpl saa sijoittua Viiankiaavan Natura-alueelle. Kairareikiä saa haaroittaa maan pinnan alapuolella.
- Malminetsintätoimenpiteitä suoritettaessa on otettava huomioon Natura-arvioinnissa esitetyt vaikutusten lieventämiseen tähtäävät toimenpiteet. Kairareiät ja tarvittavat kulkureitit on sijoitettava malminetsintälupahakemuksen liitteenä olevan tutkimussuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmasta voidaan poiketa silloin, kun vaihtoehtoisella toteuttamistavalla voidaan välttää tai vähentää vaikutuksia suojelun kohteena oleviin luonnonarvoihin.
- Kairaus on toteutettava käyttäen tekniikkaa, jossa kairauksessa syntyvä hienojakoinen

kiviaines (ns. kairaussoija) otetaan talteen ja kuljetetaan suojelualueen ulkopuolelle. Kairauksessa käytetty jäähdytysvesi on pyrittävä kierrättämään suljetussa systeemissä. Käytettävä jäähdytysvesi on otettava ensisijaisesti lähimmästä kairanreiästä.

- Kairakoneet on ohjattava uusille kairauspaikoille käyttäen GPS:ää ja kuljetusreitit on merkittävä maastoon.
- Malminetsintään herkillä letto- ja aapasuo-luontotyyppin alueilla, jotka sijaitsevat tutkimusalueen etelä-, lounais- ja koillisosassa ja joissa kairausvyvyys on alle 600 metriä, käytetään kevyttä kairausyksikköä, joka kuljetetaan moottorikelkalla.
- Kairapisteet P65, P67 ja P71 tulee poiketen tutkimusohjelmasta siirtää pois lettokuviolta vieressä sijaitsevalle kivennäismaalle.
- Kairapisteen P85 osalta luvanhaltija käyttää kevyttä kairauskalustoa vaikutusten minimoimiseksi.
- Malminetsintäalueen itäosissa (entiset valtausalueet Sakatti 2 ja 5) ei saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.3.–31.7 välisenä aikana.
- Suoritetuista malminetsintätoimenpiteistä on raportoitava Metsähallitukselle ja Lapin ELY-keskukselle vuosittain. Raportoinnin yhteydessä on annettava selvitys mahdollisesti aiheutuneista maasto- ja puustovaurioista tai muista vahingoista.
- Metsähallitukselle ja Lapin ELY-keskukselle on etukäteen ilmoitettava töiden aloittamisesta alueella.
- Kairausreiät on tulpattava kairauksen jälkeen sekä valvottava, ettei kairauskohdista vuoda pohjavettä.
- Kairanreikien maaputket on lyhennettävä noin 0,15–0,20 m pituuteen sekä merkittävä selvästi puupaaluin, joissa on tunnistetut ja heijastin.
- Luvanhaltijan on selvitettävä keinotekoisien pesäpaikkojen rakentamista sekä sijoittamista Viiankiaavalle. Jos selvitykset osoittavat uusien pesäpaikkojen rakentamisen tarpeelliseksi ja mahdolliseksi luvanhaltijan on rakennettava keinotekoisia pesäpaikkoja merikotkalle ja hiiripöllölle.
- Malminetsintätoiminnassa on huomioitava ja noudatettava luonnonsuojelulain säännöksiä kasvi- ja eläinlajien suojelusta (mm. luonnonsuojelulain 42 § nojalla rauhoitetut kasvilajit sekä luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaiset lajit). Malminetsintätoiminnassa kiellettyjä ovat toimenpiteet, jotka johtaisivat näiden lajien heikentämiseen tai hävittämiseen malminetsintäalueella.
- Luvanhaltijan on ennen jokaisen tutkimusjakson malminetsintätoimenpiteiden aloittamista oltava yhteydessä Oraniemen paliskuntaan.
- Luvanhaltijan on yhteistyössä Oraniemen paliskunnan kanssa pyrittävä tutkimustöiden suunnittelulla ja ajoittamisella vähentämään poronhoidolle aiheutuvia haittoja.
- Malminetsintäluvan haltijalla on maastoliikenneoikeus suojelualueella vain talvikaudella maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen.
- Välttämätön maastoliikenne tulee tapahtua moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työkoneilla.
- Luvanhaltija ei saa aiheuttaa haittaa malminetsintäalueella sijaitsevalle moottorikelkkareitille.
- Luvanhaltijan tulee suorittaa kasvillisuusseurantaa vuosittain kairausten ajan ja sen jälkeen joka toinen vuosi kunnes kairauksista on kulunut 5 vuotta. Mikäli

kasvillisuusvaikutuksia on tuolloin vielä havaittavissa, sovitaan jatkoseurannasta erikseen ELY-keskuksen kanssa.

- Kasvillisuuden seurantaruujuja perustetaan vähintään 15 kairauspisteelle (tai vähintään 10–15 %:lle kairauspisteistä) niin, että seuranta kattaa koko toiminta-alueen ja erilaiset kasvillisuustyypit.
- Viiankiaavan soidensuojelualueella malminetsintätoimenpiteitä voidaan suorittaa vasta sen jälkeen, kun ympäristöministeriön myöntämä soidensuojelusta annetun asetuksen (852/1988) mukainen lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään on täytäntöönpanokelpoinen.
- Luvanhaltijan tulee asettaa 20 000 euron suuruinen vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

Hakemuksen käsittely

Hakemus: AA Sakatti Mining Oy	28.2.2012
Täydennys: AA Sakatti Mining Oy	13.4.2015
Täydennys: AA Sakatti Mining Oy	19.5.2015
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	22.5.2015
Lausuntopyyntö: Tukes	22.5.2015
Päätös: Tukes	28.10.2015

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 22.5.2015 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Tukesin Rovaniemen toimipisteen, sekä Sodankylän kunnan ilmoitustaululla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 22.6.2015 saakka.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 22.6.2015. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Sodankylän kunnalle** 22.5.2015
Sodankylän kunta antoi lausunnon 9.6.2015 (liite 4)
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin ELY-keskukselle** 22.5.2015
Lapin Ely-keskus antoi lausunnon 25.8.2015 (Liite 5).
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Oraniemen paliskunnalle** 22.5.2015
Oraniemen paliskunta ei antanut lausuntoa.
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Metsähallitukselle** 25.5.2015
Metsähallitus antoi lausunnon 14.8.2015 (Liite 6).

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin yksi mielipide:

Lapin luonnonsuojelupiiri 25.6.2015 (Liite 7)

Hakijan vastine

Hakijalta on pyydetty selitystä 25.8.2015 hakemukseen saaduista lausunnoista, sekä saadusta mielipiteestä johtuen. Hakija antoi selityksen 5.10.2015 ja täydensi sitä 13.10.2015 (liite 8).

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksessa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Liite 6 (Metsähallitus)

Tukes on antanut yli 200 malminetsintälupapäätöstä, eikä ole saanut yhteydenottoja toiminnanharjoittajilta vaikeuksista ymmärtää Tukesin malminetsintälupapäätöksissä annettuja määräyksiä ja ohjeita. Metsähallitus toivoo että lupamääräykset olisivat selkeitä, mutta ei yksilöi mitä lupamääräyksiä tarkoittaa. Mikäli tässä päätöksessä esiintyy toiminnan kannalta epäselvyyksiä, kaivosviranomainen voi opastaa aina tarvittaessa.

Liite 7 (Lapin luonnonsuojelupiiri)

Lapin luonnonsuojelupiiri esitti mielipiteessään, ettei malminetsinnän jatkolupaa voi myöntää, koska AA Sakatti Mining Oy on laiminlyönyt aikaisempia lupamääräyksiä. Lapin luonnonsuojelupiiri myös paheksuu Tukesia, koska yhteysviranomaisen luonnonsuojelulain 65 § mukainen lausunto ei ole ollut malminetsintälupahakemuksen liitteenä. Kaivosviranomainen ei ole havainnut hakijan toiminnassa mitään lainvastaista aikaisempien Tukesin myöntämien kaivoslain mukaisiin malminetsintälupiin liittyvissä hakijan toimissa. Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukainen lausuntomenettely on suoritettu tässäkin päätöksessä lain mukaisesti.

Lausunnoissa ja mielipiteessä esitetyt asiat on otettu huomioon lupaharkinnassa sekä lupapäätöksessä lupamääräyksiin. Hakija on oma-aloitteisesti esittänyt kirjallisesti rajoituksia kaivoslaissa määriteltyyn tutkimustoimintaan. Nämä rajoitukset on kirjattu hakijan pyynnöstä lupapäätökseen ja ne vastaavat sitä mitä lausunnon antajat ovat esittäneet lausunnoissaan.

Hakija on peruuttanut alkuperäisessä hakemuksessaan esittämän päätöksen täytäntöönpanomääräyshakemuksen.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia (1096/1996), ympäristönsuojelulakia (257/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia

(592/1991), ydinenergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995) ja patoturvallisuuslakia (494/2009).

Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta, ellei sitä ole erikseen kielletty. Viitaten lupamääräyksiin 1, 9 ja 13, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin lupamääräyksissä määrättyin rajoituksin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa kaivoslain (621/2011) 61 §:n mukaisesti, tulee hakemus malminetsintäluvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. (VnA kaivostoiminnasta (391/2012) 27.1 §).

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Malminetsintäluvan raukeaminen

Malminetsintälupa raukeaa määräajan päättyessä.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintälupa ja kullanhuuhtontalupa raukeavat, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan hakemuksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään hakemuksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa.

Malminetsintäluvan raukeamista koskeva asia käsitellään noudattaen vastaavasti, mitä kaivoslaissa (621/2011) säädetään asianomaista lupaa koskevasta lupamenettelystä, lupaharkinnasta sekä lupapäätöksestä ja sen voimassaolosta.

Malminetsintäluvan raukeamiseen sovelletaan kaivoslain (621/2011) 67 §:ää.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- AA Sakatti Mining Oy:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä:

- Sodankylän kunnalle,
- Lapin ELY-keskukselle,
- Metsähallitukselle,
- Oraniemen paliskunnalle,
- Museovirastolle ja mielipiteen jättäneelle Lapin luonnonsuojelupiirille tiedoksi

Päätöksen antamisesta tiedotetaan asianosaisille kirjeitse ja Lapin Kansa -sanomalehdessä.

Toimivaltaiselle maanmittaustoimistolle toimitetaan tiedot Maanmittauslaitoksen ja Tukesin sopiman menettelyn mukaisesti malminetsintäluvasta merkinnän tekemiseksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **3 000 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan

palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1302/2010) muutettuna asetuksella (779/2011)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.**

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ilkka Keskitalo, puh. 029 5052 151

Terho Liikamaa
Kaivosyli-insinööri

Ilkka Keskitalo
Ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1	ML2012:0036 malminetsintälupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Sodankylän kunta
Liite 5	Lapin ELY-keskuksen lausunto
Liite 6	Metsähallituksen lausunto
Liite 7	Lapin luonnonsuojelupiirin mielipide
Liite 8	AA Sakatti Mining Oy:n selitys
Liite 9	AA Sakatti Mining Oy:n tutkimussuunnitelma ja liittyvät asiakirjat

VALITUSOSOITUS Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
  - 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
  - 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
  - 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
  - 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
  - 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.
- Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava

myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 97 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

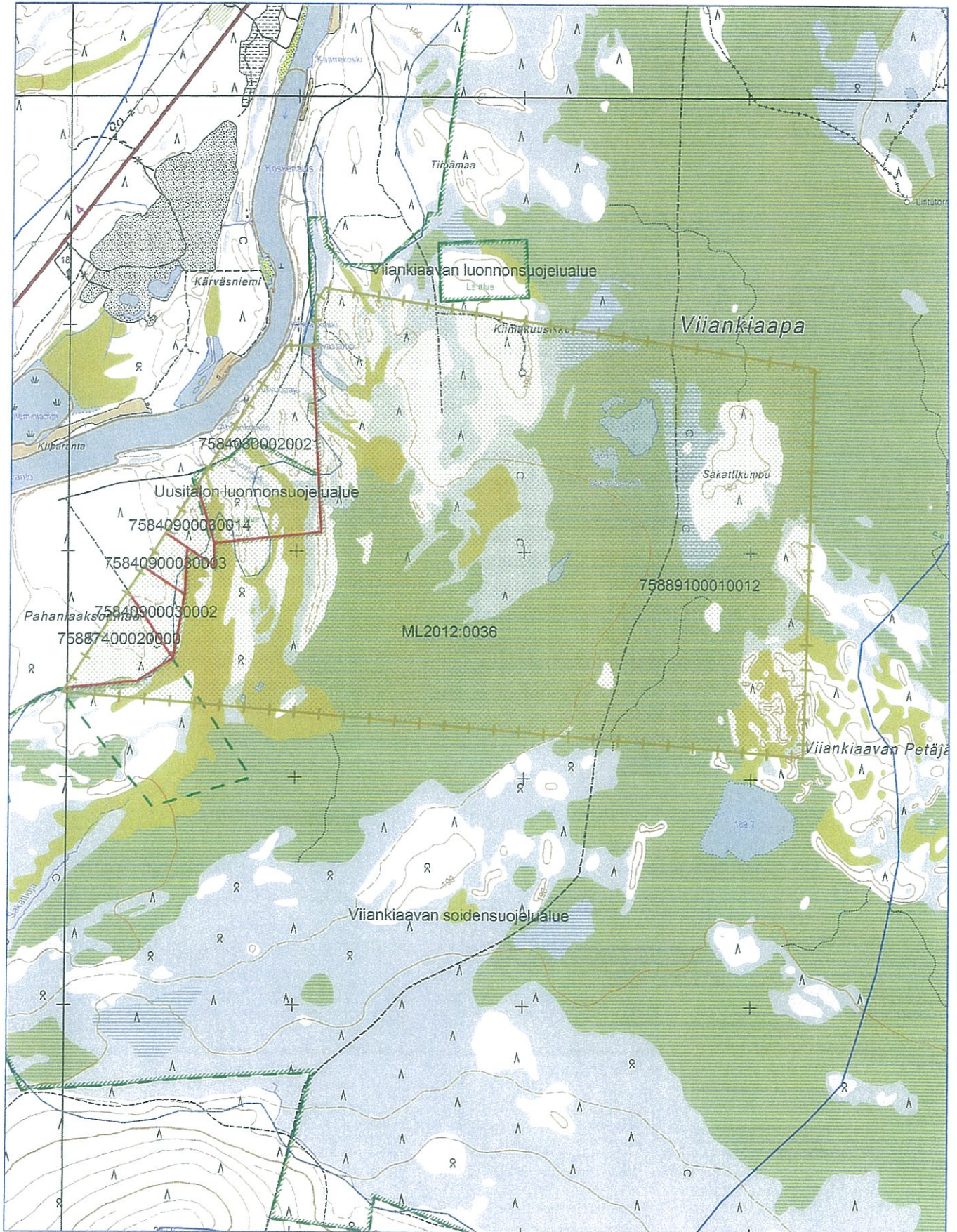
käyntiosoite: Isokatu 4, Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

ML2012:0036

Tilakohtaiset pinta-alat

Tila r:no	Pinta-ala (ha)
758-403-2-21	31,71
758-409-3-2	4,87
758-409-3-3	2,92
758-409-3-14	3,61
758-891-1-12	440,65
758-874-2-0	9,54
YHT:	493,30

28.10.2015

1 (1)

Lupatunnus
ML2012:0036
Liite 3

ML2012:0036

Asianosaiset maanomistajat:

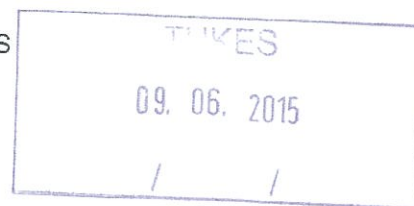
Kaaretkoski Seppo Jouko
Kavakka Siiri Senja
Mäkitalo Jenni Senja oik.om.
Oikarainen Raimo Olavi
Suomen valtio/Metsähallitus
Pahanlaakson Yhteismetsä / Erkki Apukka

SODANKYLÄN KUNTA

Hallinto- ja elinkeinopalvelut
kunnanjohtajaVIRANHALTIJAPÄÄTÖS
1.6.2015

28 §

Asia

Lausuntopyyntö valtaushakemuksesta Sakatti 1-5 ML2012:0036

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää Sodankylän kunnalta lausuntoa kaivoslain (621/2011) 37§:N mukaisesta malminetsintälupahakemuksesta Sakatti 1-5 ML2012:0036.

Kohde sijaitsee Viiankaavalla, Sattasen kylän koillispuoleisella alueella. Alue rajoittuu oikeusvaikutteisen Kelujärvi-Rajala osayleiskaava-alueelle. Alueet on osayleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja luonnonsuojelualueiksi (SL). Alueelle on osoitettu myös erityismerkinnöin maiseman monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (ma), sekä suojeltujen ja silmällä pidettävien kasvien ja eläinten esiintymisalue (sl). Lisäksi alueen halki kulkee moottorikelkkaura.

Päätös

Sodankylän kunta edellyttää, että tutkimuksessa huomioidaan alueen erityispiirteet. Muilta osin Sodankylän kunnalla ei ole huomautettavaa malminetsintälupahakemuksen johdosta.

Viljo Pesonen
kunnanjohtaja

Tiedoksi

Turvallisuus- ja Kemikaalivirasto, kunnanhallitus, tekniset palvelut

Muutoksenhakukielto

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91§:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta. (Kunnallinen virkaehtosopimuslaki 26 § ja 2 § sekä KVTES 2014-2016)

25.8.2015

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Iikka Keskitalo
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 22.5.2015

Malminetsintähakemus ML2012:0036, AA Sakatti Mining Oy, Sodankylä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa AA Sakatti Mining Oy:n malminetsintähakemuksesta ML2012:0036.

Malminetsintäalue sijaitsee suurimmaksi osaksi Viiankiaavan Natura-alueella ja siihen liittyen hankkeesta on tehty Natura-arviointi 2015, joka on päivätty 8.4.2015.

Tukes on pyytänyt ELY-keskuksen lausuntoa siitä, onko hakemuksessa esitetty tutkimussuunnitelma toteutettavissa niin, ettei siitä aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteille eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa tai harvinaisten ja arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista.

Malminetsintähankkeen vaikutukset Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteisiin

Lapin ELY-keskus on antanut Natura-arvioinnista erillisen lausunnon 25.8.2015. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tutkimussuunnitelman mukainen malminetsintähanke ei merkittävästi heikennä Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteita, edellyttäen se toteutetaan ottamalla huomioon kaikki Natura-arvioinnissa esitetyt lieventävät toimenpiteet. ELY-keskuksen lausunnossa esittämät asiat tulee ottaa lupaharkinnassa huomioon.

Natura-arviointi perustuu laaja-alaisiin selvityksiin, joiden perusteella on arvioitu tarkan tutkimussuunnitelman mukaisen toiminnan (geofysikaaliset mittaukset, kairaukset) vaikutukset Viiankiaavan suojeluperusteisiin. Tämä tarkoittaa, että hankkeen haitattomuudesta on voitu ennakoita varmistua vain Natura-arvioinnissa esitettyjen toimenpiteiden osalta. Näin ollen malminetsintäpäätöksessä on syytä

antaa tutkimusmenetelmiä ja toiminnan määriä koskevat tarkat lupamääräykset.

ELY-keskus huomauttaa lisäksi, että malminetsintähakemuksessa ja Natura-arvioinnissa on esitetty eri tiedot kairausten määrästä. Hakemuksen mukaan kairausohjelma Sakatti 1–5 -alueelle käsittää 150 uutta kairausreikää. Natura-arvioinnin mukaan kairauksia tehdään 135, joista 122 Natura-alueen puolella.

Päätöksessä on tarpeen antaa myös lieventäviä toimenpiteitä koskevat lupamääräykset, koska johtopäätös hankkeen haitattomuudesta perustuu lähtökohtaisesti siihen, että lieventävät toimenpiteet otetaan aina toteutuksessa huomioon. Erikseen on vielä syytä huomauttaa, että hankkeen vaikutuksista suuri osa aiheutuu kairauslaitteistojen siirtämisestä ja muusta toimintaan liittyvästä kulkemisesta. Tämän vuoksi maastoajoneuvoliikennettä koskeviin määräyksiin on syytä kiinnittää erityisesti huomiota.

Rauhoitetut ja uhanalaiset kasvilajit

Malminetsintäalueella on useita rauhoitettujen ja luontodirektiivin liitteen IV (b) lajeja, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Rauhoitetun kasvilajin hävittäminen on luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan kielletty. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan malminetsinnän lupaehtoihin tulisi sisällyttää määräys, joka turvaa ko. lajien esiintymät.

Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit

Osana Natura-arviointia on selvitetty myös hankkeen vaikutuksia viitasammakkoon ja pohjanlepakkoon. Nämä lajit ovat luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja ja niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen helkentäminen tai hävittäminen on luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 § 1 mom. mukaan kiellettyä. Viitasammakko on lisäksi rauhoitettu laji (luonnonsuojeluasetus 160/1997, liite 2a), jota koskevat luonnonsuojelulain 39 §:n mukaiset rauhoitussäännökset. Suomen lajien uhanalaisuustarkastelussa sekä viitasammakko että pohjanlepakko on luokiteltu elinvoimaisiksi lajeiksi (LC).

Luontoselvitysten yhteydessä tehdyt havainnot osoittavat, että viitasammakko esiintyy Viiankiaavalla. Lajin populaatiokoosta ei ole tarkkaa tietoa, mutta viitasammakkokartoituksen (24.–30.5.2013) ja muiden havaintojen perusteella yksilömäärät näyttäisivät olevan suhteellisen matalia. On kuitenkin mahdollista, että kairauksilla voi olla satunnaisia vaikutuksia viitasammakkoon. Vaikutusten todennäköisyyttä vähentää se, että kairausalueet eivät sijoitu muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta alueille, jotka soveltuvat sammakoiden talvehtimisalueiksi.

Lepakkoselvityksen mukaan Natura-alueella ei esiinny lepakkojen talvehtimispaikkoja ja lepakkojen esiintyminen alueella on korkeintaan satunnaista.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeen vaikutukset viitasammakkoon ja pohjanlepakkoon on riittävästi selvitetty ja näihin lajeihin kohdistuvat vaikutukset ovat epätodennäköisiä.

Viiankiaavan soidensuojelualue ja yksityiset luonnonsuojelualueet

Viiankiaavan soidensuojelualueella tarvitaan ympäristöministeriön lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään Viiankiaavan soidensuojelualueen perustamisasetuksen (852/1988) mukaisesti.

Viiankiaavan Natura-alueen länsiosassa sijaitsee yksityinen suojelualue (YSA200649). ELY-keskus toteaa, että sellaiset malminetsintään liittyvät toimenpiteet, jotka vahingoittavat maa- ja kallioperää, eivät ole mahdollisia yksityisellä suojelualueella.

Tutkimussuunnitelmat ja raportointi

Malminetsintähanketta koskevat tutkimussuunnitelmat tulee esittää hyvissä ajoin ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ELY-keskukselle ja vastaavasti maastotöitä koskeva raportointi tulee tehdä vuosittain.

Kaivoslain 169 §:n mukainen täytäntöönpanomääräys

Yhtiö on malminetsintähakemuksessa pyytänyt, että Tukes tehdessään päätöksen hakemuksesta lisäksi määrää, että malminetsintän jatkolupa on täytäntöönpanokelpoinen siitä lukien kun yhtiölle on ympäristöministeriön toimesta myönnetty täytäntöönpanokelpoinen poikkeus soidensuojelulain nojalla.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luonnonsuojelualueilla toimittaessa hakijalla tulee pääsääntöisesti olla lainvoimainen lupa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Tässä nimenomaisessa tapauksessa ELY-keskus katsoo, että määräys tutkimustoimenpiteiden aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta voidaan antaa vasta, kun hankkeella on täytäntöönpanokelpoinen ympäristöministeriön lupa toimenpiteisiin edellyttäen, että täytäntöönpanomääräys koskee vain Natura-arvioinnissa esitettyä ja arvioitua tutkimustoimintaa.

Luonnonsuojeluyksikön päällikkö

Päivi Lundvall

Ylitarkastaja

Liisa Viitala

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö / Aulikki Alanen
Metsähallitus Lapin luontopalvelut / Liinu Törvi
AA Sakatti Mining Oy / Jukka Jokela, Joanna Kunttonen-van 't Riet,
Laura Paakkonen

14.8.2015

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Lausuntopyyntö 22.5.2015

**LAUSUNTO SAKATIN(ML2012:0036) MALMINETSINTÄLUPAHAKEMUKSESTA,
AA SAKATTI MINING OY, VIIANKIAAVAN NATURA -ALUE, SODANKYLÄ**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Metsähallituksen lausuntoa Sodankylän kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta ML2012:0036. Kyseessä on jatkoaikahakemus.

Kaivoslain 61 §:n mukaan jatkoaikahakemus edellyttää tehokasta malminetsintää. Malminetsintälupahakemusalueella on tehty malminetsintää kahdeksan (8) vuoden ajan.

Tukes pyytää lausuntoa siitä, voidaanko tutkimussuunnitelmissa esitetyt toimet toteuttaa niin, etteivät ne heikennä kohteelle sijoittuvan Natura -alueen suojeluperusteita merkittävästi ja siitä, ettei tutkimustoimenpiteistä tai maastoliikenteestä aiheudu merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa eikä harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista.

Yhtiö hakee kaivoslain 169 §:n mukaista määräystä lupapäätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Yhtiö esittää täytäntöönpanomääräystä rajattavaksi niin, että sen voimaantulon edellytyksenä on, että toiminnalle haettava uusi soidensuojelulainsäädännön mukainen ympäristöministeriön poikkeamislupa on täytäntöönpanokelpoinen.

Metsähallitus luonnonsuojelualueen haltijana lausuu seuraavaa:

Natura-arviointi ja lausuntomenettely

Luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaan hankkeen tai suunnitelman vaikutukset on asianmukaisesti arvioitava, jos hanke tai suunnitelma todennäköisesti merkittävästi heikentää joko yksin tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Natura-arviointi ja lausuntomenettely ovat pohjana viranomaisen arvioissa hankkeen hyväksyttävyyttä luonnonsuojelulain 66 §:n mukaisesti.

Malminetsintälupahakemuksen mukaisten toimien vaikutuksia Viiankiaavan Natura 2000 –alueeseen on arvioitu Ahma Ympäristö Oy:n laatimassa Viiankiaavan kaivoslain mukaisten malminetsintälupien Natura-arvioinnin täydennyksessä, joka päivätty 8.4.2015. Metsähallitus on 14.8.2015 antamassaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisessa lausunnossa Viiankiaavan kaivoslain mukaisten malminetsintälupien Natura-arvioinnista esittänyt suojelun alueen haltijaviranomaisen näkemyksiä siitä, miten toimintaa sääntelemällä ja velvoittaen toteuttamaan lieventävät toimenpiteet lupaviranomainen voi varmistua siitä, etteivät alueen suojeluperusteena oleville lajeille ja luontotyypeille sekä alueen eheydelle aiheutuvat vaikutukset ole merkittävästi heikentäviä tai etteivät alueen suojelutavoitteet vaarannu malminetsintäluvan mukaisesta toiminnasta. Metsähallituksen em. lausunnossa esittämät asiat tulee huomioida malminetsintälupahakemusta ratkaistaessa.

Tutkimusten ajankohdat ja menetelmät, malminetsintään liittyvät laitteet ja rakennelmat

Metsähallituksen näkemyksen mukaan malminetsintäluvassa voidaan sallituiksi malminetsintämenetelmiksi määrittellä geofysikaaliset maastomittaukset ja timanttikairaukset kun toiminnassa huomioidaan Natura arvioinnista annetussa lausunnossa esitetty sekä jäljempänä esitetyt maastoliikennettä ja uhanalaisten lajien esiintymiä koskevat rajoitukset.

Malminetsintäluvan sallima syväkairausten määrää ja ajankohta tulee selkeästi ilmaista päätöksessä. Malminetsintätutkimukset tulee toteuttaa talviaikaan, koska siten voidaan vähentää selvästi alueen luonnonarvoille aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Syväkairauksessa on käytettävä menetelmää, jossa huuhteluveden mukana kulkeutuva kairaussoija otetaan talteen ja viedään pois suojelualueelta. Herkillä alueilla tulee käyttää moottorikelkan vetämää kevyttä kairausyksikköä. Roudan sulamisen jälkeen on varmistuttava, ettei syväkairauskohdista vuoda pohjavettä. Tarvittaessa vuotavat reiät on tulpattava.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen erityisellä poronhoitoalueella

Poronhoitolain (848/1990) 2 §:n mukaan erityisellä poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Metsähallitus edellyttää, että malminetsintäluvassa annetaan tarpeelliset määräykset alueella harjoitettavan poronhoidon turvaamiseksi. Malminetsintäluvan haltijan tulee ennen tutkimustöiden aloittamista olla yhteydessä Oraniemen paliskuntaan ja yhteistyössä paliskunnan kanssa pyrkiä tutkimustöiden suunnittelulla ja ajoittamisella vähentämään poronhoidolle aiheutuvaa haittaa.

Velvollisuus ilmoittaa tutkimustöistä asianomaiselle toimialallaan yleistä etua valvovalle viranomaiselle

Malminetsintäluvan haltijan tulee ilmoittaa tutkimustöistä Viiankiaavan soidensuojelun alueen haltijalle, Metsähallitukselle, hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista. Tutkimussuunnitelman mukaisten töiden toteutumisesta tulee raportoida vuosittain maastokauden päätyttyä Metsähallitukselle.

Vakuus

Metsähallitus katsoo, että päätöksessä tulee asettaa malminetsintäalueelle kaivoslain 107 §:n mukainen vakuus. Vaikka vakuuden asettamista ei olisi pidettävä tarpeellisena ottaen huomioon luvansaajan vakiintunut toiminta ja vakavaraisuus, on vakuuskysymystä arvioitaessa nimenomaisesti huomioitava mm. toiminnan intensiteetti ja alueen erityisluonne suojelualueena.

Muut malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevat seikat sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa kiellettyä seurausta

Kaivosviranomaisella on mahdollisuus antaa lupamääräyksiä yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisista seikoista. Kairauksissa käytettävien metallisten maaputkien katkaisua koskevalla lupamääräyksellä voidaan varmistaa muiden alueella liikkuvien turvallisuus. Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Siksi putket tulee katkaista mahdollisimman läheltä maanpintaa. Maaputket tulee myös merkata puupaaluin, joissa tunnisteet. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään esinevahinkoja.

*Muut yleisen ja yksityisten edun kannalta välttämättömät ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvät seikat**Luonnonsuojelulain velvoitteiden huomioon ottaminen*

Kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin kaivoslain lain mukaan toimittaessa sovelletaan luonnonsuojelulakia.

Kaivosviranomaisen lupamääräyksissä tulee huomioida, että malminetsintälupa-alue sijaitsee Viiankiaavan soidensuojelualueella. Toimittaessa perustetulla soidensuojelualueella, tulee malminetsintäluvan haltijalla olla voimassa ympäristöministeriön myöntämä soidensuojelualueista annetun asetuksen (852/1988) mukainen lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään.

Malminetsintäluvassa on tarpeen antaa yksityistä suojelualueutta (Uusitalon luonnonsuojelualue) koskeva lupamääräys.

Malminetsintälupa-alueella esiintyy uhanalaisia lajeja, jotka ovat luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan rauhoitettuja. Rauhoitetun kasvin hävittäminen on kielletty. Alueella esiintyy myös kaksi erityisesti suojeltavaa lajia (LsL 47 §) sekä luontodirektiivin liitteen IV (a) ja (b) lajeja, joka edellyttävät tiukkaa suojelua. Ko. luontodirektiivin lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen / esiintymien hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä. Metsähallituksen näkemyksen mukaan alueen lajistolliset arvot ovat niin huomattavat, että on tarpeen antaa lupamääräys, joka turvaa kyseisten lajien esiintymät.

Maastoliikenne

Kaivoslain voimaantulon jälkeen malminetsintäalueella ei tarvita erillistä maastoliikennelain mukaista maastoliikennelupaa. Siksi malminetsintäluvassa tulee antaa moottoriajoneuvolla liikkumista rajoittavat määräykset, jotka turvaavat Natura - alueen suojeluarvot ja huomioivat suojelualueen perustamisasetuksen (852/1988) tavoitteet. Yhtiö on tutkimussuunnitelmassaan esittänyt, että kairaukset ja geofysikaaliset mittaukset tullaan toteuttamaan talvella maan ollessa roudassa ja lumipeitteisenä. Metsähallitus edellyttää, että maastoliikenneoikeutta rajataan koskemaan vain talviaikaa. Työn kannalta välttämätön maastoliikenne tulee tapahtua moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työkoneilla. Koneiden kulkureitit tulee suunnitella huolellisesti. Tutkimussuunnitelman toteutumisesta raportoituessa on Metsähallitukselle ilmoitettava myös mahdollisesti aiheutuneista maasto- ja puustovaurioista tai muusta vahingosta.

Lupamääräyksiin tulee varmistaa, että malminetsintä lupa-alueen itäosissa (entisillä valtausalueilla Sakatti 2 ja 5) tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa ei saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.3.-31.7. välisenä aikana.

Malminetsintä lupa-alueella sijaitsee moottorikelkkareitti. Tutkimustoiminnasta ei saa aiheutua kelkkareitille vahinkoa tai haittaa. Toiminnan harjoittaja on yksin vastuussa mahdollisesti aiheutuvista vahingoista tai haitoista.

Kaivoslain 169 §:n täytäntöönpanomääräyksestä

Metsähallituksen näkemyksen mukaan suojelualueilla malminetsintä luvan mukaisiin toimenpiteisiin voidaan pääsääntöisesti ryhtyä vasta, kun lupapäätös on lainvoimainen. Kyseessä olevassa tapauksessa toiminnan harjoittaja esittää täytäntöönpanomääräystä rajattavaksi siten, että sen voimaantulon edellytyksenä on täytäntöönpanokelpoinen soidensuojeluasetuksen (1988/852) 3 §:n 1 momentin 11 - kohdan mukainen ympäristöministeriön lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään. Metsähallituksen näkemyksen mukaan em. täytäntöönpanomääräyksen ehdolla voidaan varmistaa se, että ympäristöministeriö viime kädessä lupaharkinnassaan varmistaa, että alueen luonnonarvot eivät vaarannu. Lisäksi kaivosviranomaisen ratkaistessa asiaa, tulee huomioida ne Metsähallituksen toiminnalle asettamat ehdot, jotka on tuotu esiin sekä tässä että Natura -arvioinnista annetussa lausunnossa.

Metsähallitus toivoo, että kaivosviranomaisen muotoilleessaan lupamääräyksiä kiinnittäisi huomioita niiden selkeyteen. Tämä helpottaisi sekä malminetsintä luvan haltijan että valvovien viranomaisia toimintaa.

Jyrki Tolonen
Aluejohtaja

TIEDOKSI Liisa Viitala, Lapin ELY-keskus (sähköpostilla)
Aulikki Alanen, ympäristöministeriö (sähköpostilla)
Joanna Kuntonen-van't Riet, AA Sakatti Mining Oy (sähköpostilla)

Lapin luonnonsuojelupiiri ry
Valtakatu 22
96200 Rova niemi
puh. 040 823 2443
sähköp. lappi@sll.fi

MIELIPIIDE

25.6.2015

Tukes

kaivosasiat@tukes.fi

Viite Tukesin kuulutus 22.5.2015 ML2012:0036

Asia **AA Sakatti Mining Oy:n malminetsinnän jatkolupahakemus Viiankiaavan soidensuojelu- ja Natura-alueella sijaitseville alueille Sakatti 7812/1-5 Sodankylän kunnassa**

Malminetsintälupaa ei tule myöntää

Valitettavasti lomien ja resurssipulan vuoksi, emme ehtineet antaa mielipidettämme varsinaisena kuulemisaikana. Nytkään meillä ei ole aikaa perehtyä kovin syvällisesti asiaan eikä käytössämme ole mm. Natura-arviointia, joten mielipiteemme perustuu tässä vaiheessa vain aikaisempaan vaatimukseemme, ettei malminetsinnän jatkolupaa voi myöntää, koska AA Sakatti Mining Oy on laiminlyönyt aikaisempia lupamääräyksiä. Perustelut löytyvät aikaisemmista mielipiteistämme ja valituksistamme hallinto-oikeuteen.

Lisäksi paheksomme jälleen Tukesin menettelyä, että se kuuluttaa asian vireille, vaikka yhteysviranomainen ei ole vielä antanut lausuntoaan Natura-arvioinnista. On mahdotonta muodostaa mielipidettä, jos sitä ei ole nähnyt. Vaadimme, että kuulutus tulee tehdä vasta sitten kun yhteysviranomaisen luonnonsuojelulain 65 § mukainen lausunto on hakemuksen liitteenä.

Kaivoslain 169 §:n mukaista täytäntöönpanomääräystä ei tule antaa

Täytäntöönpanomääräystä ei tule antaa, koska AA Sakatti Mining Oy on laiminlyönyt aikaisempia lupamääräyksiä ja jo aiheuttanut haittaa Viiankiaavan soidensuojelu- ja Natura-alueen luontoarvoille. Tässäkin tapauksessa pitää noudattaa varovaisuusperiaatetta, koska emme tiedä miten mm. pitkäaikainen syväkairaus vaikuttaa alueen ekosysteemeihin pitkällä aikavälillä,

Rovaniemellä 25.6.2015

Lapin Luonnonsuojelupiiri ry:n puolesta

Tuomi-Tuulia Ervasti
puheenjohtaja

Tarja Pasma
sihteeri

BORENIUS**SELITYS TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTOLLE**

Asia Selitys malminetsintälupahakemuksesta saatuihin muistutuksiin, mielipiteisiin ja lausuntoihin, ML2012:0036

Hakija
AA Sakatti Mining Oy, ("Hakija")
Tuohiaavantie 2
99600 Sodankylä

Hakijan asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Casper Herler
Asianajotoimisto Borenius Oy
Eteläesplanadi 2, 00130 Helsinki
Puhelin 020 7133 33
Faksi 020 713 3499
Sähköposti casper.herler@borenius.com

Lausuntojen ja mielipiteiden antajat

- (1) Lapin ELY-keskus
- (2) Metsähallitus
- (3) Sodankylän kunta
- (4) Lapin luonnonsuojelupiiri ry

1 JOHDANTO

1. Hakijan jatkoaikahakemus koskien valtausaluetta KaivNro 7812 Sakatti 1-5 Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ("Tukes") on tullut vireille Tukes:ssa 28.2.2012. Hakija on tämän jälkeen täydentänyt tutkimussuunnitelmaansa sekä Natura-arviointiaan, minkä johdosta Tukes on pyytänyt luonnonsuojelulain (1096/1996, "LSL") 65 §:n mukaiset lausunnot sekä kuuluttanut lupahakemuksen 22.5.2015.
2. Tukes on 25.8.2015 päivätyssä selityspyynnössään varannut Hakijalle tilaisuuden antaa selitys malminetsintälupahakemuksesta saatuihin muistutuksiin, mielipiteisiin ja lausuntoihin. Metsähallitus on antanut Tukesille Hakijan malminetsintälupahakemuksesta koskevan lausunnon sekä LSL 65 §:n mukaisen malminetsintälupahakemukseen liittyvää Natura-arviointia koskevan lausunnon 14.8.2015. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ("ELY-keskus") on antanut vastaavat lausuntonsa 25.8.2015. Myös Sodankylän kunta on lausunut Hakijan malminetsintälupahakemuksen johdosta 1.6.2015. Tämän lisäksi Lapin luonnonsuojelupiiri ry on jättänyt mielipiteen lupahakemuksesta 25.6.2015. Hakija vastaa alla lausunnoissa ja mielipiteessä esitettyihin väitteisiin ja ehdotuksiin.

2 SELITYS

2.1 Natura-arvioinnin asianmukaisuus

3. Metsähallitus ja ELY-keskus ovat lausunnoissaan katsoneet, että Natura-arvioinnissa on selvitetty riittävästi alueiden kasvi- ja lintulajistoa sekä luontotyyppien esiintymistä, ja tunnistettu hankkeen erilaiset vaikutustyyppit. Lausunnoissa kiinnitetään kuitenkin huomiota tiettyjen Natura-arvioinnissa esitettyjen tietojen oikeellisuuteen.
4. Lausunnoissa tuodaan esiin, että Natura-arvioinnin maininta kairauksien toteuttamisesta vuosina 2008–2014 on virheellinen. Hakija vahvistaa tältä osin, että malminetsintäkairauksia ei ole tehty Viiankaavan Natura- tai soidensuojelualueelta käsin vuosien 2013–2014 aikana.
5. Lausunnoissa kiinnitetään huomiota myös siihen, että Natura-arvioinneissa on esitetty toisistaan eroavia tietoja kairausten lukumäärästä. Hakija toteaa että luvut on tarkistettu nyt hakemuksen kohteena olevaan lupahakemusaineistoon. Kairauksia on toteutettu 98 kpl Natura-alueella ja pohjamoreeninäytteenottoja on toteutettu Natura-alueella 1 708 kpl.
6. Lausunnoissa on kiinnitetty huomiota siihen, ettei Natura-arvioinnissa ole kerrottu tulevien kairausten (yhteensä 135 kpl, Natura-alueella 122 kpl) metrimäärää, jonka perusteella voitaisiin arvioida toiminnan kesto per kairaus. Tältä osin Hakija toteaa että reikäkohtaiset syvyudet määräytyvät tutkimustulosten perusteella. Tähän vaikuttaa mm. missä syvyudessa reiän tutkimustavoite saavutetaan, mikä taas on riippuvaista geologisten esiintymien sijainnista, jota ei ennen tutkimuksia tiedetä. Myös tekniset seikat voivat vaikuttaa reikien loppusyvyyyteen. Kairausohjelman etenemistä seurataan tarkkaan ja saavutettavat tutkimustulokset vaikuttavat keskeisesti siihen, miten kairauksessa tutkimussuunnitelman puitteissa edetään.

2.2 Letto–luontotyyppien suojelu

7. Lausunnoissa ehdotetaan, että letoille aiheutuvia vaikutuksia lievennettäisiin siirtämällä tiettyjä kairauspisteitä (P69, P67, P71 ja P85) pois lettokuviolta vieressä sijaitsevalle kivennäismaalle. Lisäksi lausunnoissa esitetään, että vaikutuksia letoille ja aapasoille lievennettäisiin toteuttamalla malminetsintää kevyellä, moottorikelkan vetämällä kairausyksiköllä.
8. Kairauspisteet P65, P67 ja P71 voidaan tutkimusohjelmasta poiketen siirtää pois lettokuviolta vieressä sijaitsevalle kivennäismaalle. Sen sijaan kairauspistettä P85 ei voida siirtää, johtuen siitä että se on tutkimusohjelman itäisin piste, millä on tutkimusohjelman toteuttamisen kannalta tärkeitä tutkimuksellisia tavoitteita. Kairauspiste 85 voidaan sen sijaan toteuttaa kevyemmällä kairauskalustolla.

2.3 Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

9. Metsähallitus ja ELY-keskus ovat lausunnoissaan yhtyneet Natura-arvioinnin johtopäätökseen, jonka mukaan hankkeella ei, lieventävät toimenpiteet huomioiden, ole merkittävää heikentävää vaikutusta alueen linnustoon. Lausunnonantajat ovat todenneet, että asetettu liikumisrajoitus 15.3–31.7 on ollut riittävä turvaamaan pesinnän. Lausunnoissa on kuitenkin katsottu, ettei malminetsinnän vaikutuksia merikotkien pesinnän epäonnistumiseen voida kokonaan sulkea pois, minkä vuoksi Metsähallitus ja ELY-keskus esittävät, että mahdollisuudet rakentaa tekopesiä muualle Viiankiaavan alueelle tulisi selvittää.
10. Hakija toteaa tältä osin, että monet häiriötekijät ovat voineet vaikuttaa merikotkan pesintään, ja näistä vain osa on lähtöisin ihmisestä. Kuten lausunnoissa on todettu, myös alueen lähistöllä oleva moottorikelkkareitti sekä alueella harjoitettava poronhoito ovat voineet vaikuttaa pesintään. Hakija tulee kuitenkin selvittämään mahdollisuudet rakentaa tekopesiä merikotkalle ja hiiripöllölle muualla Viiankiaavan alueella lausunnoissa esitetyn mukaisesti. Selvityksen pohjalta Hakija sopii tarvittavista toimenpiteistä Metsähallituksen ja ELY-keskuksen kanssa.
11. Lausunnoissa on todettu, että hiiripöllön suojelemiseksi geofysiikan mittaustoimintaa Särkökoskenmaassa tulisi rajoittaa 1.12–31.1. välisenä aikana. Hakijalla ei ole tähän huomauttamista.

2.4 Malminetsinnän aloittaminen sekä vaikutusten seuranta

12. Lausunnoissa on pidetty Hakijan seurantasuunnitelmaa lähtökohtaisesti hyväksyttävänä. Lausunnoissa on kuitenkin ehdotettu, että kairauspisteiden ja kulkureittien valokuvaus tulisi toistaa esimerkiksi viiden vuoden kuluttua niillä kohteilla, joilla toimet ovat selvästi vaikuttaneet lajistoon tai luonnonympäristöön. Metsähallitus mainitsee myös lausunnossaan, että he ovat esittäneet näkemyksensä seurannasta 10.7.2015 Lapin ELY-keskuksen ja Hakijan kanssa pidetyssä palaverissa.
13. Metsähallitus on lisäksi katsonut, että Hakijan tulisi ilmoittaa tutkimistöistä Metsähallitukselle ennen malminetsinnän aloittamista sekä raportoida vuosittain tutkimussuunnitelman toteutuneista töistä Metsähallitukselle. Vuosittaisen raportoinnin yhteydessä on myös ilmoitettava Metsähallitukselle mahdollisista vahingoista maastolle taikka puustolle.

14. Hakijalla ei ole huomauttamista näihin ehdotuksiin.

2.5 Kaivoslain edellyttämä vakuus

15. Metsähallitus on katsonut, että lupapäätöksessä tulee asettaa malminetsintäluvalla kaivoslain 107 §:n mukainen vakuus toiminnan intensiteetin ja alueen erityisluonteen takia.
16. Kaivoslain 107 §:n mukaan vakuus tulee asettaa mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkihoitotoimenpiteitä varten, ellei tätä pidetä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, lupamääräykset ja luvanhakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.
17. Hakija kiinnittää huomiota siihen, että tällä hetkellä Tukesin määräämälle vakuustalletustilille on Hakijan toimesta talletettu 30 000 euroa. Hakija on kuitenkin valmis asettamaan kohtuullisena pidettävän 20 000 euron suuruisen vakuuden nyt kyseessä olevalle suojelualueelle kohdistuvan malminetsinnän varalta.

2.6 Malminetsintään kohdistuvat rajoitukset

18. Lausunnonantajien mukaan syväkairausten määrä ja ajankohta tulisi sisällyttää lupapäätökseen. Kairaukset tulisi lopettaa malminetsintäalueen itäosassa 15.3. mennessä merikotkan pesinnän häirinnän välttämiseksi. Lausunnonantajat ovat lisäksi ehdottaneet, että malminetsintää herkillä alueilla tulisi toteuttaa vain kevyellä kairausyksiköllä. Lopuksi on esitetty, että syväkairauskohteita on seurattava roudan sulamisen jälkeen ja tarvittaessa tulpattava.
19. Viiankiaavalla kaikki kairattavat reiät tulpataan. Kevyttä kairauskalustoa voidaan käyttää alueen herkissä kohteissa, joissa kairauksen tavoite on alle 600 metrin syvyydessä maanpinnasta.

2.7 Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

20. Metsähallitus on katsonut, että Hakijan on pyrittävä yhteistyössä paliskunnan kanssa tutkimustöiden suunnittelulla ja ajoittamisella vähentämään poronhoidolle aiheutuvaa haittaa.
21. Hakija on alun pitäen toteuttanut malminetsintää hyvässä yhteistyössä paliskunnan kanssa ja käytäntönä on jo aiemmin ollut, että paliskunnan kanssa neuvotellaan aina ennen kairauskauden aloitusta. Työt pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan niin, että poronhoidolle ei aiheudu haittaa.

2.8 Maastoliikenneoikeuden rajoittaminen

22. Metsähallitus katsoo, että malminetsintäluvassa tulee antaa moottoriajoneuvolla liikkumista rajoittavat määräykset. Metsähallitus edellyttää, että maastoliikenneoikeus rajataan vain talvi-aikaan ja että kulkureitit suunnitellaan. Lisäksi on ehdotettu, että moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita tai moottoriajoneuvoja ei saa käyttää malminetsintä lupa-alueen itäosissa (entisillä valtausalueilla Sakatti 2 ja 5) 15.3–31.7. välisenä aikana.
23. Hakijalla ei ole huomauttamista näihin ehdotuksiin.

3 LAPIN LUONNONSUOJELUPIIRI RY:N MIELIPIIDE

24. Lapin luonnonsuojelupiiri ry esittää 25.6.2015 päivätyssä mielipiteessään, että malminetsintälupaa ei tule myöntää, koska Hakija on väitetysti laiminlyönyt aikaisempia lupamääräyksiään. Luonnonsuojelupiiri kyseenalaistaa lisäksi Tukesin menettelytavan kuuluttaa Hakijan lupa-asia ilman yhteysviranomaisen lausuntoa Natura-arvioinnista.

3.1 Hakija on noudattanut lupaehtoja toiminnassaan

25. Hakija noudattaa varovaisuusperiaatteen mukaista toimintatapaa Viiankiaavalla ja toimii alueella kaivoslain ja lupaehtojen mukaisesti siltä vaadittavalla huolellisuudella ja asiantuntemuksella. Vastoin luonnonsuojelupiirin väitettä Hakija ei ole rikkonut annettuja lupaehtoja toiminnassaan. Tukes on tarkastanut toiminnan alueella ja on lausunnossaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle 8.12.2014 todennut, ettei se ole havainnut lainvastaista toimintaa. Hakija toimii jatkuvassa yhteistyössä viranomaisten kanssa ja noudattaa vastuullisesti kaikkia sitä koskevia lakeja ja säännöksiä.
26. Hakija on jatkuvasti kairausten aikana seurannut malminetsinnän vaikutuksia Viiankiaapaan ja teettänyt arvioita ja tutkimuksia sekä Natura-alueella että Natura-alueen ulkopuolella tehdyistä kairauksista. Hakijan kairaustoimista ei seurantatutkimusten perusteella ole aiheutunut mitään vahinkoa, haittaa tai muuta vastaavaa seurausta suojelualueella. Osana vastuullista toimintaansa Anglo American -konserni tekee myös yhteistyötä kansainvälisen Fauna & Flora International -ympäristöjärjestön ("FFI") kanssa. Ulkopuolisena kansalaisjärjestönä FFI neuvoo Hakijaa luonnon monimuotoisuuden hallintaa koskevissa asioissa.

3.2 Yhteysviranomaisen lausunto

27. Kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä ja kaivostoiminnasta annetun asetuksen (391/2012) 12 ja 13 §:ssä on esitetty vaatimukset lupahakemukseen sisällytettävillä tiedoilla ja liitteillä. Kaivoslain 34 §:n 3 momentin mukaan luvanhakijan tulee toimittaessaan hakemuksensa myös tarvittaessa liittää hakemukseen selvitys LSL 65 §:ssä tarkoitetusta Natura-arvioinnista. On kuitenkin huomioitava, että Natura-arviointi poikkeaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä siten, ettei Natura-arvioinnista pyydetä lausuntoa yhteysviranomaiselta. LSL 65 §:n mukaan luvan myöntävän viranomaisen on sen sijaan lupamenettelyn osana pyydettävä Natura-arvioinnista lausunto toimivaltaiselta ELY-keskukselta sekä siltä taholta, jonka hallinnassa kyseinen luonnonsuojelualue on.
28. Hakija on kaivoslain vaatimusten mukaisesti toimittanut lupaviranomaiselle lupahakemuksen liitteenä Natura-arvioinnin päivityksen. Tukes on 16.4.2015 pyytänyt lausuntoja Viiankiaavan kaivoslain mukaisten malminetsintälupien Natura-arvioinnista sekä Lapin ELY-keskukselta että Metsähallitukselta, jonka hallinnassa Viiankiaavan suojelualue on. ELY-keskus ja Metsähallitus ovat toimittaneet lausuntonsa Tukesille ja molemmat ovat lausunnoissaan katsoneet Natura-arvion asianmukaiseksi ja riittäväksi. Tukes ei siten ole toiminut virheellisesti kuuluttaessaan Hakijan lupahakemuksen ilman yhteysviranomaisen lausuntoa, vaan lupamenettely on edennyt yllä mainittujen lakisääteisten menettelysääntöjen mukaisesti.

4 HAKIJAN EHDOTTAMAT LUPAMÄÄRÄYKSET

29. Kaivoslain 51 §:n mukaan malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset. Metsähallitus ja ELY-keskus ovat lausunnoissaan esittäneet malminetsinnän vaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä sekä katsoneet, että nämä toimenpiteet tulee ottaa huomioon malminetsintälupahakemusta ratkaistaessa. Hakija ottaa Metsähallituksen ja ELY-keskuksen ehdotuksiin kantaa tässä luvussa sekä esittää myös ehdotuksensa lupamääräysten muotoiluille.
30. Alla esitetyt muotoilut liittyvät erityisesti luonnonsuojelunäkökohtien huomioimiseen malminetsintälupapäätöksessä. Tukesin tulee malminetsintälupapäätöksessä antaa myös muut kaivoslain edellyttämät määräykset.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset):

1. Määräykset malminetsintätutkimusten ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista (KaivosL 51 § 2 mom 1-kohta):
  - Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:
    - timanttikairausta, geofysikaalisia maastomittauksia sekä toiminnan seuraavia vaiheita palvelevia ympäristöselvitystöitä
  - Malminetsintää (timanttikairaus ja geofysikaaliset maanpintamittaukset) on sallittua toteuttaa suojelualueella vain talvikaudella, maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen. Suojelu- ja Natura-alueen ulkopuolella voidaan suorittaa kairauksia myös ennen roudan ja lumen tuoloa pesimääjan ulkopuolella. Näissäkin tilanteissa on luonnonsuojelulainsäädännön mukaisesti huomioitava, ettei aiheuteta suojelualueelle suoria tai epäsuoria vaikutuksia.
  - Tämän malminetsintäluvan nojalla saa kairata enintään 135 kpl uutta maan pinnalta lähtevää kairareikää, joista enintään 122 kpl saa sijoittua Viiankiaavan Natura-alueelle. Kairareikiä saa haaroittaa maan pinnan alapuolella.
  - Malminetsintätoimenpiteitä suoritettaessa on otettava huomioon Natura-arvioinnissa esitetyt vaikutusten lieventämiseen tähtäävät toimenpiteet. Kairareiät ja tarvittavat kulkureitit on sijoitettava malminetsintälupahakemuksen liitteenä olevan tutkimussuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmasta voidaan poiketa silloin, kun vaihtoehtoisella toteuttamistavalla voidaan välttää tai vähentää vaikutuksia suojelun kohteena oleviin luonnonarvoihin.
  - Kairaus on toteutettava käyttäen tekniikkaa, jossa kairauksessa syntyvä hienojakoinen kivaines (ns. kairaussoija) otetaan talteen ja kuljetetaan suojelualueen ulkopuolelle. Kairauksessa käytetty jäähdytysvesi on pyrittävä kierrättämään suljetussa systeemissä. Käytetty jäähdytysvesi on otettava ensisijaisesti lähimmästä kairanreiästä.
  - Kairakoneet on ohjattava uusille kairauspaikoille käyttäen GPS:ää ja kuljetusreitit on merkittävä maastoon.

- Malminetsintään herkillä letto- ja aapasuo-luontotyyppin alueilla, jotka sijaitsevat tutkimusalueen etelä-, lounais- ja koillisosassa ja joissa kairausryvyys on alle 600 metriä, käytetään kevyttä kairausyksikköä, joka kuljetetaan moottorikelkalla.
- Kairapisteen P65, P67 ja P71 tulee poiketen tutkimusohjelmasta siirtää pois lettokuviolta vieressä sijaitsevalle kivennäismaalle.
- Kairapisteen P85 osalta luvanhaltija käyttää kevyttä kairauskalustoa vaikutusten minimoimiseksi.
- Malminetsintäalueen itäosissa (entiset valtausalueet Sakatti 2 ja 5) uhanalaisten petolintujen pesäviireillä ei saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.3.–31.7 välisenä aikana.

2. Määräykset tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Tältä osin ehdotetaan Tukesin yleisesti käyttämää määräystä:

2 Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Kaivosviranomainen voi ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimuksista ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta

Perusteitus: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja, VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

Tämän ohella ehdotetaan seuraavaa määräystä:

- Suoritetuista malminetsintätoimenpiteistä on raportoitava Metsähallitukselle ja Lapin ELY-keskukselle vuosittain. Raportoinnin yhteydessä on annettava selvitys mahdollisesti aiheutuneista maasto- ja puustovaurioista tai muista vahingoista.

3. Määräykset ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Tältä osin ehdotetaan Tukesin yleisesti käyttämää määräystä:

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §) ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä valiaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on lisäksi tehtävä asianomaiselle Sattasniemen paliskunnalle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle
- Metsähallitukselle
- Museovirastolle jos alueella oletetaan olevan kiinteitä muinaisjäännöksiä tai irtaimia muinaisainetta

Valiaikaisia rakennelmia koskevan ilmoituksen sisällöstä on saadetty VNa kaivostoiminnasta 2.2 §:ssä

Perustelut Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

-
- Lisäksi Metsähallitukselle ja Lapin ELY-keskukselle on etukäteen ilmoitettava töiden aloittamisesta alueella.

4. Määräykset malminetsintään ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa kiellettyä seurausta

- Kairausreiät on tulpattava kairauksen jälkeen sekä valvottava, ettei kairauskohdista vuoda pohjavettä.
- Kairanreikien maaputket on lyhennettävä noin 0,15–0,20 m pituuteen sekä merkittävä selvästi puupaaluin, joissa on tunnisteet ja heijastin.

5. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

- Luvanhaltijan on selvitettävä keinotekoisien pesäpaikkojen rakentamista sekä sijoittumista Viiankiaavalle. Jos selvitykset osoittavat uusien pesäpaikkojen rakentamisen tarpeelliseksi ja mahdolliseksi luvanhaltijan on rakennettava keinotekoisia pesäpaikkoja merikotkalle ja hiiripöllölle.
- Malminetsintätoiminnassa on huomioitava ja noudatettava luonnonsuojelulain säännöksiä kasvi- ja eläinlajien suojelusta (mm. luonnonsuojelulain 42 § nojalla rauhoitetut kasvilajit sekä luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaiset lajit). Malminetsintätoiminnassa kiellettyjä ovat toimenpiteet, jotka johtaisivat näiden lajien heikentämiseen tai hävittämiseen malminetsintäalueella.

6. Määräykset poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämisestä erityisellä poronhoitoalueella

- Luvanhaltijan on ennen jokaisen tutkimusjakson malminetsintätoimenpiteiden aloittamista oltava yhteydessä Oraniemen paliskuntaan.
- Luvanhaltijan on yhteistyössä Oraniemen paliskunnan kanssa pyrittävä tutkimustöiden suunnittelulla ja ajoittamisella vähentämään poronhoidolle aiheutuvia haittoja.

7. Määräykset maastossa liikkumisesta

- Malminetsintäluvan haltijalla on maastoliikenneoikeus suojelualueella vain talvikaudella maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen.
- Välttämätön maastoliikenne tulee tapahtua moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työkoneilla.
- Luvanhaltija ei saa aiheuttaa haittaa malminetsintäalueella sijaitsevalle moottorikelkkareitille.

8. Määräykset jälkitoimenpiteistä

- Luvanhaltijan tulee suorittaa kasvillisuusseuranta vuosittain kairausten ajan ja sen jälkeen joka toinen vuosi kunnes kairauksista on kulunut 5 vuotta. Mikäli kasvillisuusvaikutuksia on tuolloin vielä havaittavissa, sovitaan jatkoseurannasta erikseen ELY-keskuksen kanssa.
- Kasvillisuuden seurantaruuutuja perustetaan vähintään 15 kairauspisteelle (tai vähintään 10-15 %:lle kairauspisteistä) niin, että seuranta kattaa koko toiminta-alueen ja erilaiset kasvillisuustyypit.

9. Vakuus

- Luvanhaltijan tulee asettaa 20 000 euron suuruinen vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

10. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta

- Viiankiaavan soidensuojelualueella malminetsintätoimenpiteitä voidaan suorittaa vasta sen jälkeen, kun ympäristöministeriön myöntämä soidensuojelusta annetun asetuksen (852/1988) mukainen lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään on täytäntöönpanokelpoinen.

11. Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

- Tässä lupapäätöksessä sallittuihin, lupahakemuksen liitteenä olevassa tutkimussuunnitelmassa esitettyihin ja Natura-arvioinnin kohteena olleisiin toimenpiteisiin voidaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ryhtyä, kun suunnitelluille tutkimustoimenpiteille myönnetty ympäristöministeriön myöntämä soidensuojelusta annetun asetuksen (852/1988) mukainen lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään on mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta täytäntöönpanokelpoinen.

- Edellytyksenä täytäntöönpanomääräyksen voimaantulolle on myös että luvanhaltijan on kaivosviranomaiselle asettanut 20 000 euron suuruisen kuittaamattomuustodistuksella varustetun pantatun talletuksen tai omavelkaisen pankkitakauksen vakuudeksi niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

5 LOPUKSI

31. Metsähallitus ja ELY-keskus ovat lausunnoissaan katsoneet Natura-arvioinnin toteutuneen asianmukaisesti ja todenneet, ettei suunnitellusta malminetsinnästä ole arvioitu aiheutuvan merkittävästi heikentäviä vaikutuksia, mikäli tutkimussuunnitelma toteutetaan esitettyjen lieventävien toimenpiteiden mukaisesti. Hakija toteaa, että lausunnoissa ja muistutuksissa ei ole tuotu esiin sellaisia seikkoja, jotka estäisivät malminetsintäluvan myöntämisen lupahakemuksen mukaiselle toiminnalle.

Helsingissä 5. päivänä lokakuuta 2015

AA Sakatti Mining Oy

//

LAATI

Casper Herler
asianajaja, OTT, VT, Helsinki

BORENIUS

TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTOLLE

Asia Vältöntä täytäntöönpanoa koskevasta vaatimuksesta luopuminen, ML2012:0036

Hakija AA Sakatti Mining Oy, ("Hakija")
Tuohiaavantie 2
99600 Sodankylä

Hakijan asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Casper Herler
Asianajotoimisto Borenius Oy
Eteläesplanadi 2, 00130 Helsinki
Puhelin 020 7133 33
Faksi 020 713 3499
Sähköposti casper.herler@borenius.com

1 VÄLITÖNTÄ TÄYTÄNTÖÖNPANOJA KOSKEVASTA VAATIMUKSESTA LUOPUMINEN

1.1 Tausta

1. Hakijan malminetsintäluvan jatkoaikahakemus ("Hakemus") ML2012:0036 koskien valtaus- aluetta KaivNro 7812 Sakatti 1-5 on tullut vireille Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa ("Tukes") 28.2.2012. Hakija on asian vireille tulon jälkeen 15.5.2015 täydentänyt Hakemusta, tutkimus- suunnitelmaansa sekä Hakemukseen liittyvää Natura-arviointia, minkä johdosta Tukes on pyytänyt luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaiset lausunnot elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä metsähallitukselta ja kuuluttanut Hakemuksen 22.5.2015.
2. Tukes on 25.8.2015 päivätyllä selityspyynnöllä varannut Hakijalle tilaisuuden antaa selitys Hakemuksesta saatuihin muistutuksiin, mielipiteisiin ja lausuntoihin. Hakija on 5.10.2015 päi- vätyllä selityksellä ("Selitys") vastannut Tukesin selityspyyntöön.
3. Kaivoslain 169 §:n mukaan kaivosviranomaisen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan tai kullanhuhdontaluvan voimassaolon jatkamista taikka kaivoslupaa tai kaivosturvallisuuslupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpi- teisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Hakija on Hakemusta täydentäessään 15.5.2015 pyytänyt, että malminetsintäluvan jatkoaikaluva myönnettäisiin siten, että päätös olisi täytäntöönpanokelpoinen siitä lukien kun Hakijalle on ympäristöministeriön toimesta myönnetty täytäntöönpanokelpoinen lupa malminetsintäluvan soidensuojelulain nojalla perustetulla soidensuojelualueella. Lisäksi Hakija on Tukesille 5.10.2015 antamassaan Seli- tyksessä ehdottanut, miten täytäntöönpanoa koskeva lupamääräys voitaisiin muotoilla.

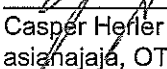
1.2 Perustelut

4. Hakija peruuttaa vaatimuksensa kaivoslain 169 §:n mukaisesta määräyksestä lupapäätöksen täytäntöönpanomiseksi muutoksenhausta huolimatta.
5. Nyt vireillä oleva malminetsintäluvan jatkamista koskeva asia on jo useamman kerran ollut valitusten kohteena ja palautettu muutoksenhaun johdosta Tukesille uudelleen käsiteltäväksi. Malminetsintäluvan jatkamista koskevaan päätökseen tullaan todennäköisesti tälläkin käsitte- lykierroksella hakemaan muutosta. Edellä sanottu huomioon ottaen Hakija katsoo tarpeelli- seksi odottaa asiassa annettavaa päätöstä ja arvioida päätökseen mahdollisesti kohdistuvat valitukset, ennen kuin Hakija ottaa kantaa päätöksen täytäntöönpanomahdollisuuksiin. Tästä syystä Hakija luopuu tällä erää vaatimasta malminetsintäluvan jatkamista koskevan päätök- sen välitöntä täytäntöönpanoa kaivoslain 169 §:n mukaisesti.

Helsingissä 13. päivänä lokakuuta 2015

AA Sakatti Mining Oy

LAATI

Casper Herler
asianajaja, OTT, VT, Helsinki

Anglo American Exploration - AA Sakatti Mining Oy

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ("Tukes")
Kaivosasiat
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

ASIA: MALMINETSINTÄLUVAN JATKOAIKAHAKEMUKSEN JA TUTKIMUSSUUNNITELMAN TÄYDENNYS (ML2012:0036 SAKATTI 1-5)

Tausta hakemuksen täydennykselle

AA Sakatti Mining Oy ("Hakija") on jättänyt jatkoaikahakemuksen ("Hakemus") koskien valtausalueetta KaivNro 7812 Sakatti 1-5. Jatkoaikahakemus ML2012:0036 Sakatti 1-5 on tullut vireille Tukes:ssa 28.2.2012. Alkuperäinen valtaus on myönnetty viideksi vuodeksi 17.8.2004 ja sen voimassaoloa on jatkettu kolmella vuodella 7.7.2009. Tukes on antamallaan päätöksellä 24.8.2012 myöntänyt Hakijalle malminetsinnän jatkoluvan kolmeksi vuodeksi. Tästä päätöksestä valittivat Lapin luonnonsuojelupiiri ry, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ("ELY-keskus") sekä Metsähallitus. Tuolloinen Rovaniemen hallinto-oikeus palautti päätöksellään 13.12.2012 Hakemuksen Tukesille uudelleen käsiteltäväksi päätöksessä olleiden menettelyvirheiden johdosta.

Palautetusta Hakemuksesta annettiin uusi päätös 6.6.2013 ja samat tahot valittivat siitä nykyiseen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, joka päätöksellään 15.12.2014 uudelleen kumosi ja palautti Hakemuksen sillä luonnonsuojelulakiin pohjautuvalla perusteella että jatkoaikapäätöksessä oli myönnetty oikeus kairaamiseen myös sellaisiin kairareikiin, joiden osalta seikkaperäinen Natura-arviointi ei vielä päätöshetkellä ollut valmistunut. Hallinto-oikeuskäsittelyn aikana Hakija on täydentänyt Natura-arviointia sekä myös tutkimussuunnitelmaa ennen kaikkea seikkaperäisestä Natura-alueen luontokartoituksesta saatujen tietojen perusteella. Natura-arviointia on täydennetty uusimman tutkimussuunnitelman johdosta. Tämän johdosta Hakija täydentää Hakemustaan päivitetyllä tutkimussuunnitelmalla ja Natura-arviolla sekä hakee päätökselle kaivoslain 169 §:n mukaista määräystä lupapäätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta.

Täydennys pääpiirteissään

Hakemuksen mukaisen toiminnan tavoite on selvittää paikallistetun Ni-Cu-Pt-Pd-Au esiintymän laatu ja koko. Aikaisemmin voimassa olleiden lupien perusteella harjoitetussa malminetsintätoiminnassa on paikannettu luonteeltaan merkittävä esiintymä, jonka geologiselle jatkotutkimukselle on erittäin suuri tarve.

Malminetsintälupahakemuksen kohteena olevat alueet sijaitsevat pääosin Viiankiaavan soidensuojelualueella ja Natura 2000 -alueella. Hakija on teettänyt hakemuksen täydentämiseksi Viiankiaavan länsiosan perustilakartoituksen ja täydennetyt Natura-arvion. Natura-arvion täydennyksessä on mukana perustilakartoituksesta vuosien 2009–2014 aikana kerätty viimeisin tieto uhanalaisten lajien esiintymistä. Natura-arviointin täydennyksessä (liite 4) on huomioitu koko malminetsintälupahakemuksen mukainen tutkimustoiminta, joka on kuvattu tutkimussuunnitelman täydennyksessä (liitteet 1-3).

Täydennetty Natura-arviointi perustuu laaja-alaisiin lisäselvityksiin, joilla on arvioitu tutkimussuunnitelman mukaisia vaikutuksia luontotyypeihin, luontodirektiivin liitteen II lajeihin,

lintudirektiivin liitteen I lintulajeihin, alueella säännöllisesti tavattaviin luontodirektiivin artiklassa 4.2 tarkoitettuihin lintulajeihin sekä alueeseen kokonaisuutena. Lisäselvitykset ovat kohdistuneet mm. seikkaperäisiin alueen luonto- ja kasvillisuusselvityksiin, linnustokartoituksiin, sammalseelvityksiin sekä viitasammakko-, lepakko- ja saukkokartoituksiin. Näiden ohella on mm. selvitetty kairareikien vaikutusta Viiankiaapaan, apuaineiden vaikutuksia, alueen hydrologista ja hydrogeologista mallinnusta sekä meluvaikutuksia. Kasvillisuuskartoitusten mittakaavaa kuvastaa se että näitä on tehty vuosina 2012–2014 yhteensä 74 maastotyöpäivän verran, joista 58 päivää intensiivisesti suunnitellulla malminetsintäalueella. Alueella on toteutettu laajat linnustonselvitykset vuonna 2009-2010, joita on täydennetty lisäselvityksin vuonna 2014.

Tutkimussuunnitelman täydennyksessä on otettu huomioon alueen perustilakartoituksessa saadut tiedot ja tutkimussuunnitelmaa on tarkennettu siten, että toiminnasta ei tule aiheutumaan Natura 2000 -alueen suojeluperusteina olevien luontoarvojen heikentymistä. Natura 2000 -alueen suojeluperusteiden turvaamiseksi tutkimussuunnitelman täydennyksessä on kokonaan luovuttu kesäaikaisesta tutkimustoiminnasta ja pitkospuiden rakentamissuunnitelmasta. Lisäksi tutkimussuunnitelma on laadittu siten, että uhanalaisten lajien esiintymille on jätetty suojavyöhykkeet (tarkemmin selostettu Natura-arvion täydennyksessä liitteessä 4).

Tutkimussuunnitelman päivitys

Alkuperäisen jatkoaikahakemuksen tutkimussuunnitelma ja Natura-arvion täydennys on nyt päivitetty kattamaan koko seuraavan kolmen vuoden jatkoajan toiminta. Tutkimussuunnitelman päivityksessä on huomioitu ja sitä on ohjannut alueella tehdyn Natura-arvion täydennyksessä ja sitä edeltävissä seikkaperäisissä luontoinventoinneissa saatu lisätieto mm. uhanalaisten lajien esiintymistä. Täydennetty Natura-arviointi kattaa päivitetyn tutkimussuunnitelman kokonaisuudessaan siten, että sen perusteella voidaan arvioida suunniteltujen tutkimustoimenpiteiden vaikutukset Natura 2000 -alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin.

Tutkimussuunnitelman mukaiset työt Sakatin 1-5 alueille käsittävät timanttikairausta, geofysikaalisia maastomittauksia sekä toiminnan seuraavia vaiheita palvelevia ympäristöselvitystöitä.

Timanttikairaus keskittyy Sakatin tunnettujen mineralisaatioiden alueille, joissa mineralisaatiota pyritään tutkimaan tarkemmin, sekä tunnettujen mineralisaatioiden mahdollisille jatkeille. Timanttikairauksessa käytetään parasta saatavissa oleva tekniikkaa. Timanttikairaus tullaan suorittamaan talvikuukausina maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen (Liite 3).

Geofysikaaliset maanpintamittaukset tehdään tunnettujen mineraalisaatioiden ympäristössä joko maanpinta- tai kairanreikämittauksina. Mittaukset suoritetaan talvikuukausina maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen (Liite 2).

Ympäristöselvitystyöt koskevat ympäristön perustilaselvityksiä, pohja- ja pintavesivesitutkimuksia, suoalueen geologisen evoluution kehitystä sekä kaukokartoitusta. Suunnitellut ympäristöselvitystyöt kuvataan liitteenä olevassa työsuunnitelmassa (Liite1).

Sakatin alueen Natura-arvion päivitys on esitetty liitteessä 4.

Hakemus päätöksen täytäntöönpanosta valituksista riippumatta

Hakija pyytää että Tukes myöntäessään jatkoaikahakemuksen lisäksi määrää, että malminetsinnän jatkolupa on täytäntöönpanokelpoinen siitä lukien kun Hakijalle on ympäristöministeriön toimesta myönnetty täytäntöönpanokelpoinen poikkeus soidensuojelulain nojalla.

Hakemuksen mukaisen täytäntöönpanomääräyksen myöntämiselle on olemassa painavat oikeudelliset ja tosiasialliset perusteet.

- a) Hakemuksen mukaisen malminetsintätoiminnan täytäntöönpano ei tee mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi;
- b) täytäntöönpano on tarpeellinen ja viivästyksestä aiheutuu haittaa;
- c) Hakija on valmis asettamaan vakuuden;
- d) lisäksi täytäntöönpanomääräyksen rajauksessa huomioida on tarpeellista huomioida malminetsintätoiminnalle tarvittava luonnonsuojelulainsäädännön mukainen poikkeus.

Täytäntöönpano ei tee mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi

Alueelle suunnitelluista tarkkan tutkimussuunnitelman mukaisista toimenpiteistä on tehty seikkaperäinen Natura-arviointi, joka pohjautuu kattaviin luontoselvityksiin alueella. Tutkimuspisteet ja toiminta sekä liikkuminen alueella on tarkasti suunniteltua niin, ettei suojelualueella aiheudu vahinkoa tai haittaa suojeluarvoille. Toiminnasta ei myöskään aiheudu haittaa tai vahinkoa maanomistajana toimivalle Metsähallitukselle.

Malminetsintää harjoitetaan vain talviaikaan kun maa on lumipeitteinen ja jäässä. Lisäksi kairaus toiminnassa käytetään uusinta tekniikkaa, jossa kairauksessa syntyvä hienojakoinen kiviaines (ns. kairaussoija) otetaan talteen ja kuljetetaan suojelualueen ulkopuolelle. Lisäksi kairauksessa käytettävää vettä kierrätetään, mikä minimoi vaikutukset malminetsintäalueella. Alueella on harjoitettu malminetsintätoimintaa Hakijan toimesta yhteensä kahdeksana vuotena ilman että valvovilla viranomaisilla olisi ollut huomautettavaa kunkin toimintavuoden perusteella raportoidusta toiminnasta.

Täytäntöönpano on tarpeellinen ja viivästyksestä aiheutuu haittaa

Kaivoslain esitöiden (HE 273/2009 vp, s. 162) mukaan hakijan tulee esittää täytäntöönpanopyynnölleen perusteltu syy, joka voi liittyä mm. toimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuuteen ja viivytyksestä aiheutuviin haittoihin. Hakemuksen täytäntöönpanolle on erittäin suuri tarve ja malminetsintätoimenpiteiden uudelleenaloittamisen viivästyttämisestä aiheutuu merkittävää haittaa Hakijalle ja alueen taloudelle.

Hakemuksessa on kyse yhdestä Suomen historian merkittävimmistä malmilöydöksistä, jonka jatkotutkimuksiin on tarpeen investoida merkittävä määrä tutkimustyötä. Viiankiaavan soidensuojelualueella ei ole kyetty viimeisten kolmen vuoden aikana suorittamaan tutkimussuunnitelman mukaista malminetsintää asiasta käytyjen hallintovalitusprosessien johdosta. Malminetsintävalmiuden ylläpitämisestä samalla kun malminetsintää ei kyetä harjoittamaan, syntyy Hakijalle erittäin merkittäviä kustannuksia (karkeasti arvioiden noin 10 Meur vuositasolla). Tilanne on jatkunut Hakijan osalta jo kolme malminetsintään soveltuvaa talvikautta. Lisäksi asiassa on huomioitava, että jo pelkillä Hakijan nyt suunnittelemissa malminetsintätutkimuksilla on huomattavia työllisyys- ja aluetaloudellisia vaikutuksia.

Täytäntöönpanon tarvetta puoltaa lisäksi se että ns. aikaikkuna tutkimusten suorittamiselle vuosittain on hyvinkin rajoitettu. Kairausta voidaan kasvien ja luontotyypin suojeluarvojen johdosta suorittaa alueella vain talvisaikaan lumipeitteen suojatessa luontoarvoja. Kevättalvella toimintaa taas rajoittaa tiettyjen petolintureviirien pesimäajan tuomat ajalliset toimintarajoitteet, jotka rajaavat lumiseen aikaan tapahtuvaa toimintaa. Aikataulurajoitteilla varmistetaan, ettei suojeluarvoille aiheudu haittaa, mutta samalla korostuu tarve sille että malminetsintätoimintaa päästään pikaisesti uudelleen aloittamaan, koska suunniteltu toiminta joudutaan jakamaan useammalle talvikaudelle.

Hakija kykenee asettamaan vakuuden

Toiminnasta ei tarkan suunnittelun ja etukäteisarvioinnin johdosta ennakoida aiheutuvan vahinkoa tai haittaa. Hakija on kuitenkin valmis asettamaan mahdollisen vahingon ja haitan varalta lain edellyttämän vakuuden.

Toiminnalle tarvittavan luonnonsuojelulainsäädännön mukaisen poikkeuksen huomioiminen täytäntöönpanomääräyksessä

Täytäntöönpanomääräystä haetaan rajattavaksi niin, että sen voimaantulon edellytyksenä on, että toiminnalle haettava uusi soidensuojelulainsäädännön mukainen ympäristöministeriön poikkeamislupa on täytäntöönpanokelpoinen. Kaivoslain nojalla myönnettävät malminetsintäluvut ovat ajallisesti rajattuja ja nyt kyseessä oleva malminetsintäluvan jatkolupa voidaan kaivoslain 61 §:n nojalla myöntää vain kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hakijan Hakemus pohjautuu kolmen vuoden mittaiseen tutkimussuunnitelmaan, jota ei täysimääräisesti voida toteuttaa tilanteessa, jossa malminetsintäluvan ja soidensuojelulain mukaisen poikkeamisen täytäntöönpano määräytyisi eri tavalla. Kaivoslain 169 § edellyttää täytäntöönpanomääräyksen myöntämistä, joko lupapäätöksessä tai 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä. Näin ollen laki ei tarjoa mahdollisuutta hakea täytäntöönpanoa vasta siinä vaiheessa kun muut toiminnalle vaadittavat luvat ovat täytäntöönpanokelpoisia. Tästä syystä nyt haettava täytäntöönpanomääräys on kaivoslain rakenne ja sen johdonmukaisuus huomioiden tarpeellinen ja perusteltu.

Liitteet:

- Liite 1: Viiankiaavan ympäristötöiden tutkimussuunnitelma
- Liite 2: Suunnitellut geofysikaaliset maastomittaustyöt Sakatin tutkimusalueella
- Liite 3: Suunnitellut timanttikairaustyöt Sakatin tutkimusalueella
- Liite 4: Sakatin alueen Natura-arvion päivitys (sekä tiivistelmä tästä julkiseen käyttöön)

Sodankylä 15.5.2015

Jukka Jokela
Toimitusjohtaja
AA Sakatti Mining Oy

LIITE 1**VIIANKIAAVAN YMPÄRISTÖTÖIDEN TUTKIMUSSUUNNITELMA**

Tutkimussuunnitelman mukaiset työt sisältävät runsaasti erilaisia ympäristöselvitystöitä Viiankiaavan alueella ja sen ympäristössä. Tutkimusalueen ympäristön tila tunnetaan aikaisemmin tehtyjen selvitystöiden perusteella jo erittäin hyvin. Tässä suunnitellut työt ovat tarpeen silmällä pitäen projektin jatkotoimenpiteitä nyt haettavan tutkimusjakson jälkeen. Uudet ympäristöselvitystyöt koskevat ympäristön perustilaselvityksiä, pohja- ja pintavesivesitutkimuksia, suoalueen geologisen evoluution kehitystä sekä kaukokartoitusta. Tässä tutkimussuunnitelmassa on lyhyesti kuvattu suunnitellut työt.

Tutkimussuunnitelma:**1. Viiankiaavan glasiaalinen sedimentologian historia**

- GPR tutkimus, turpeen paksuus
- Sedimentologisia tutkimuksia koekuopista (suojelualueiden ulkopuolella)
- Geologista 3D-mallinnusta glasiaalisista ja postglasiaalisista sedimenteistä

2. Viiankiaavan suon evoluutio ja hydrologia

- Biostratigrafinen selvitys kosteikkokompleksista (käyttäen olemassa olevaa dataa)
- Hydrologian analyysi käyttäen korkeusdataa (LiDAR ja GPS)

3. Pohjavesialueiden varastot, sisältäen kallion hydrauliset ominaisuudet

- GPR tutkimus
- Hydraulinen johtokyky
- Hydrostratigrafisen mallin rakentaminen

4. Pohjaveden ja pintaveden yhteydet

- Infrapuna lentokuvaukset ja maastovarmistus
- Näytteenotto ja analyysi (Dsi ja isotooppi)
- Pohjaveden korkeudet putkista ja jokisysteemeistä
- Pohja- ja pintaveden mallinnus

5. Vesinäytteenoton suunnitelma

- Sakatissa ja sen ympäristössä aloitetaan vuodesta 2015 laajempi vesien perustilaselvitysnäytteenotto. Vesikemian lisäksi on suunniteltu sedimenttien metallipitoisuusanalyysijä sekä piilevä- ja kasviplanktonnäytteenottoa.
- Pohjavesinäytteenotto jatkuu niin, että näyte otetaan olemassa olevista pohjavesiputkista kaksi kertaa vuodessa ja korkeuksia tarkkaillaan jatkuvatoimisesti. Lisäksi tehdään joitakin huoltokäyntejä putkille.

6. Geohydrologia ja Geotekniikka

- Tarkoitus on käyttää osaa toteutuneista ja suunnitelluista kairanrei'istä koepumppauksia ja geoteknisiä selvityksiä varten. Koepumppauksessa pumpataan pohjavettä eri pumppausreikien

eri syvyyksistä ja mitataan veden virtaamia sekä pumppauksen vaikutusta havaintoreikien veden korkeuteen. Näin saadaan tietoa alueen pohjavesistä pohjavesimallinnusta varten.

7. Luontokartoitukset

- Vuonna 2015 aloitetaan Viiankiaavan ja sen ympäristön laajempi perustilakartoitus silmälläpitäen projektin jatkotoimenpiteitä nyt haettavan tutkimusjakson jälkeen. Tavoitteena on tehdä seuraavia kartoituksia sekä Viiankiaavalla, että sen ympäristössä seuraavien vuosien aikana:
  - Linnut
  - Kasvillisuus
  - Hyönteiset
  - Nisäkkäät
  - Kalat
  - Arkeologiset ja kulttuurihistorialliset kohteet

8. Muut työt

- Kenttätöiden lisäksi alueellista luonnontilaa tullaan selvittämään eri keinoin, esimerkiksi kaukokartoituksen avulla.

LIITE 2**SUUNNITELLUT GEOFYSIKAALISET MAASTOMITTAUSTYÖT SAKATTI 1-5 TUTKIMUSALUEELLA****1. Suunnitellut työt**

Sakatin malmiesiintymän ympäristöön on suunniteltu geofysikaalinen maastomittausohjelma. Näitä maastotöitä tullaan tekemään ainoastaan jäätyneen ja lumipeitteisen maan aikana. Maastotöiden ajoitus ja muu suorittaminen tullaan suunnittelemaan yhteistyössä paikallisen paliskunnan ja poromiesten kanssa. Tutkimusten suunnittelussa otetaan huomioon myös petolintujen reviirialueet.

2. Tutkimusalue

Suunniteltu tutkimusalue sijoittuu suurimmaksi osaksi Viiankiaavan soidensuojelu- ja Natura 2000-alueelle. Tutkimusalueen länsiosa sijoittuu osittain suojelualueiden ulkopuolelle. Suojelualueen ulkopuolisella alueella maastotyöt tullaan suorittamaan maanomistajien luvalla niiltä osin kun ne eivät sijoitu voimassa oleville valtauksille. Suunniteltu työalue sisältää myös yksityisen suojelualueen, tällä alueella tehtäviin maastotöihin tarvitaan myös maanomistajilta ja ympäristöhallinnolta haettavat luvat.

Tutkimusalue on jaettu kolmeen lohkon mittauksen prioriteettijärjestyksen mukaan. Ensimmäisessä tutkimusvaiheessa mitataan alueen itäisin osa. Toisessa vaiheessa mitataan suunnitellun työalueen länsiosa ja viimeisenä tutkimusalueen keskiosa. Prioriteettijärjestykseen vaikuttaa mm. petolintujen reviirialueet ja pesiminen.

4. Tutkimusmenetelmät

Tutkimustyö on suunniteltu tehtäväksi sähkömagneettisella TEM-ML ja TEM-FL menetelmillä.

- *TEM > Time Domain ElectroMagnetic*
- *ML > Moving in-Loop (mittaukset suoritetaan kaapelisilmukkaa siirtäen)*
- *FL > Fixed Loop (mittaukset suoritetaan suuremman silmukan sisällä)*

TEM-mittaus on laajasti käytetty kevyt geofysikaalinen mittausmenetelmä. Menetelmä perustuu sähkömagneettisen kentän johtamiseen mittauksen alla olevaan kallioperään ja tästä aiheutuvien signaalien vastaanottamiseen. Mahdolliset malmikerrokset ovat usein sähköä johtavia ja saattavat näin aiheuttaa voimakkaita johdeanomaliaita. Kaikki tutkimukseen liittyvä työ ja mittaukset tapahtuvat lumen ja jään päällä. Mittausmenetelmä ei vaadi minkäänlaista fyysistä kosketusta alla olevaan maa- ja kallioperään.

Tutkimusvälineistön kuljettamiseen ja siirtämiseen sekä kaapelisilmukoiden kytkemiseen käytetään moottorikelkkoja. Tutkimusalueen harvasta puustosta johtuen moottorikelkoilla on mahdollista työskennellä minimaalisin vahingoin. Tutkimusryhmä ei myöskään kaada puita töiden yhteydessä. Moottorikelkat ja generaattorit tankataan suojelualueen ulkopuolella tähän tarkoitukseen erityisesti varatuissa tankkauskonteissa. Tämän tyyppisellä tutkimusmenetelmällä on kaikkiaan erittäin alhaiset vaikutukset ympäristöön.

LIITE 3**SUUNNITELLUT TIMANTTIKAIRAUSTYÖT SAKATTI 1-5 TUTKIMUSALUEELLA**

Tässä tutkimussuunnitelmassa kuvataan Sakatin alueelle suunnitellut timanttikairaukset, jotka tullaan tekemään malminetsintäluvan jatkamisen salliman kolmen vuoden aikana. Kairaustoiminta tulee tapahtumaan ainoastaan talviaikana.

1. Suunnitellut kairaukset tutkimusalueella

Suunnitellussa kairausohjelmassa keskitytään tutkimaan Sakatin tunnettua pääesiintymää ja tunnettuja satelliittiesiintymiä sekä tutkimaan mahdollisia mineralisaatioiden jatkeita. Tutkimussuunnitelman mukainen kairausohjelma tarvitaan, jotta tunnetut mineraalisaatiot saadaan kartoitettua tarkemmin, mineralisaatioiden rajat saadaan selvitettyä ja sitä kautta mineralisaatioille voidaan laskea mineraalivarantoarviot kansainvälisten raportointikoodien mukaisesti.

Kairausohjelman kairauspaikkojen sekä kulkemisreittien suunnittelussa on otettu huomioon Sakatin alueella suoritettujen ympäristökartoitukset ja uhanalaistiedot.

Kairausohjelma käsittää Sakatti 1–5 malminetsintäalueelle yhteensä 150 kpl uusia kairareikiä. Suurin osa kairauksesta tehdään tunnettujen mineralisaatioiden alueella tiheennettynä kairauksena. Osa tiheennetystä kairauksista tehdään joko samalta kairauspisteeltä lähekkäin toisiaan sijaitsevista pisteistä niin, että kairauksen lähtökulmaa ja/tai suuntaa muutetaan tai kairaus suoritetaan emoreiästä haaroittamalla useampaan suuntaan (suunnattu haaroitus). Menetelmällä on mahdollista tehdä useita haaroja maanpinnalta lähtevästä emoreiästä. Osa suunnitellusta kairauksesta on ns. malminetsintäkairausta, jossa harvemmalla reikäväliä kartoitetaan mahdollisia mineralisaatioiden jatkeita.

Tutkimussuunnitelman mukainen kairausohjelma on suunniteltu tehtävän kuudella kairausyksiköllä. Kairakoneiden ohjauksessa uusille kairareikäpaikoille käytetään GPS- perusteista ohjausta ja lisäksi reitit merkitään maastoon. Kairaukseen liittyvä liikkuminen pyritään minimoimaan ja rajataan ainoastaan suunnitelluille kulkureiteille.

Suunnitelmien mukaiset kairaukset tullaan suorittamaan talvikuukausina pysyvän lumipeitteen päältä. Kairaustoiminta toteutetaan ympärivuorokautisesti kahdessa vuorossa (2 × 12 h vuorot).

2. Käytettävä kalusto ja kairausmenetelmät

Tutkimussuunnitelman mukainen kairausohjelma on suunniteltu tehtävän kuudella kairausyksiköllä. Näistä neljä on teloilla kulkevia dieselkäyttöisiä Onram 1000-, Onram 1500- ja Onram 2000- kairausyksiköitä. Suurinta Onram 2000-yksikköä käytetään haaroituskairaukseen. Suurimmissa kairausyksiköissä tullaan käyttämään NQ2-kalustoa. NQ2-timanttikairauskaluston kivinäytteen halkaisija on 50,7mm ja reiän halkaisija 75,8mm. Kairausyksiköistä kaksi on malliltaan kevyempiä kairausyksiköitä. Kevyitä kairauskoneita vedetään moottorikelkalla. Kevyessä kairauskoneessa on joko NQ2-kairauskalusto tai pienempi kairauskalusto (esimerkiksi BQTK).

Kairaukset tullaan suorittamaan käyttämällä viimeisintä ja parasta olemassa olevaa kairaustekniikkaa. Suunnitellut kairaukset tapahtuvat soijan talteenottomenetelmää hyväksikäyttäen, jossa kairauksen jäähdytysvesi kierrätetään suljetussa systeemissä.

Kairaukseen tarvittava jäähdytysvesi pumpataan mahdollisuuksien mukaan tutkimusalueen vanhoista kairareijistä tai Kitisestä. Kairauksessa syntyvä kiviaines/soija kerätään talteen suljetun kierron avulla ja pakataan muovisiin suursäkkeihin sekä kuljetetaan pois kairauspaikalta moottorikelkoilla.

Kairauksessa tullaan käyttämään apuaineita, jotka mahdollistavat soijan erottamisen ja veden kierrättämisen kairauksessa (huuhteluveden selkeytys), sekä helpottavat kairauksen teknistä onnistumista haastavissa olosuhteissa (esim. kallion rikkonaisuus/ruhjevyyshyökkeet). Apuaineita käytetään varsinaisen kalliokairausvaiheen aikana suojaputken asennuksen jälkeen. Natura-arvioinnissa tehtyjen tutkimusten perusteella apuaineet eivät aiheuta haittaa eikä niillä ole merkittäviä vaikutuksia alueen luontoarvoihin.

Kairauksen lopussa suljetussa kierrossa jäljellä oleva vesi pumpataan kairanreikään. Mikäli vettä jää jäljelle se kuljetetaan seuraavalle reiälle, jossa sitä käytetään maakairaukseen. Natura-arvioinnissa tehtyjen tutkimusten perusteella kairausvedet eivät aiheuta haittaa eikä niillä ole merkittäviä vaikutuksia alueen luontoarvoihin.

Kairauksen alussa tehtävällä kairausputkien sementoinnilla kallioon ja kairanreikien tulppaamisella kairauksen jälkeen varmistetaan, että kairanreiät eivät vuoda vettä maanpinnalle kairauksen päätyttyä. Lisäksi maaputket lyhennetään noin 0,15–0,20 m pituuteen ja ne merkitään selvästi puupaaluin, jossa on tunnisteet ja heijastin.

TIIVISTELMÄ

AA Sakatti Mining Oy hakee malminetsintälupaa Sakatti 1–5 -nimisille alueille, jotka sijoittuvat Sodankylän Viiankiaavan Natura-alueen länsiosaan ja osittain Natura-alueen ulkopuolelle sen välittömään lähiympäristöön. Kaivosyhtiön malminetsintä ko. alueilla on aiemmin käsittänyt geofysikaalisia mittauksia, timanttikairauksia ja pohjamooreeninäytteenottoa. Suunnitellut geologiset tutkimukset käsittävät timanttikairauksia ja geofysikaalisia mittauksia.

Vuosina 2006–2014 on Sakatti 1–5 -alueilla toteutettu yhteensä 165 kairausta, joista viisi kairausta on haaroitettu olemassa olevasta reiästä. Näistä 98 kpl (joista yksi toteutettu haaroituskairauksena) sijoittuu Viiankiaavan Natura-alueelle. Pohjamooreenin näytteenottoa on toteutettu Kitisen itäpuolella yhteensä 2010 kpl, joista Natura-alueella 1708 kpl. Malminetsintä on tapahtunut pääasiassa talviaikana.

Timanttikairauksia on suunniteltu toteuttavaksi Sakatti 1–5 -alueilla yhteensä 135 kappaletta. Niistä 122 kpl sijoittuu Viiankiaavan Natura-alueelle. Natura-alueelle sijoittuvilla kairauspisteillä on suunniteltu em. kairausten lisäksi toteutettavan 15 haaroituskairausta. Koska kairausten eteneminen riippuu käytännössä aiempien kairausten tuloksista, kaikki suunnitellut kairaukset eivät tule toteutumaan. Arvioitu toteutuva kairausmäärä on keskimäärin 34 reikää vuosittain. Arvioinnissa on kuitenkin huomioitu kaikki em. tehdyt suunnitelmat. Toiminta on suunniteltu ainoastaan talviaikana tapahtuvaksi ja sen kesto on kolme vuotta.

Suunniteltu malminetsintä toteutetaan lähtökohtaisesti vuodenajan, kulkureittien ja kairauspisteiden sijoittamisen, käytettävien malminetsintämenetelmien sekä työn toteutuksen osalta siten, että vaikutukset alueen luontoarvoihin ovat mahdollisimman vähäiset.

Natura-arvioinnissa on arvioitu aiemman ja suunnitellun malminetsinnän vaikutukset Viiankiaavan Natura-alueeseen. Vaikutukset on arvioitu erikseen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin, luontodirektiivin liitteen II lajeihin, lintudirektiivin liitteen I lintulajeihin, alueella säännöllisesti tavattaviin luontodirektiivin artiklassa 4.2 tarkoitettuihin lintulajeihin sekä alueeseen kokonaisuutena.

Hankkeen vaikutukset luontotyyppeihin ja lajeihin syntyvät pääasiassa timanttikairausten ja niihin liittyvän liikkumisen aiheuttamista luontotyyppien ja kasvillisuuden muutoksista, kairauskoneiden käytöstä johtuvista häiriövaikutuksista eläimistöille sekä kairauksen apuaineiden pistemäisistä pinta- ja pohjavesien laadun muutoksista. Vaikutukset kohdistuvat luontotyyppien ja kasvillisuuden osalta Viiankiaavan länsiosiin malminetsintätoimien paikallisuudesta johtuen. Kairaustoiminnan synnyttämien häiriöiden (melu- ja visuaaliset häiriöt) vaikutusalueena on eläimistön osalta laajasta riippuen koko Natura-alue tai noin 2 km:n etäisyydelle kairauskohteista ulottuva meluvaikutusvyöhyke, joka kattaa noin 13 % Viiankiaavan Natura-alueesta. Hydrologisten vaikutusten vaikutusalueena on käytetty Viiankiaavan länsipuolista Kersilön valuma-alueen (65.821) kolmannen jakotason valuma-alueita.

Aiemman ja suunnitellun malminetsinnän vaikutukset ulottuvat merkittävydeltään vähäisinä kahdeksaan Natura-luontotyyppiin, joista kuuteen luontotyyppiin vaikutuksia syntyy varmasti tai erittäin todennäköisesti ja kahteen luontotyyppiin vaikutukset ovat odotettavissa tai ennakoitavissa olevia. Vaikutukset ovat pinta-alaa tarkastellen ainoastaan pienialaisesti luontotyyppisiä ja niiden kasvillisuutta voimakkaasti tai pitkäaikaisesti heikentäviä.

Malminetsintä voi vaikuttaa tehdyn arvion perusteella merkittävydeltään vähäisesti neljään luontodirektiivin liitteen II lajiin. Todennäköisimmin vaikutuksia syntyy sammaliin, erityisesti kiiltosirppisammaleeseen sen runsaslukuisuuden vuoksi. Vähäiset vaikutukset lapinsirppisammaleeseen ja isonuijasammaleeseen ovat ennakoitavissa olevia niiden esiintymien harvalukuisuuden vuoksi. Lisäksi vähäisiä heikentäviä vaikutuksia voi syntyä viitasammakoihin.

Linnustovaikutukset kohdistuvat tai ovat kohdistuneet 27 lajiin, joihin vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä. Todennäköisimmin vaikutuksia voi syntyä alueella tai sen läheisyydessä aikaisin keväällä soidintaviin, pesiviin tai alueelle muuttaviin lajeihin. Vaikutukset syntyvät pääosin melusta ja toissijaisesti muista häiriövaikutuksista, joten niillä ei ole suoraa vaikutusta lintujen elossäilyvyyteen tai yksilömääriin.

Natura-alueella toteutetuilla ja suunnitelluilla geologisilla tutkimuksilla ei ole kokonaisuutena juuri vaikutusta alueen hydrologiaan. Pääasialliset hydrologiset vaikutukset voivat syntyä kairauksissa käytettävien apuaineiden kulkeutumisesta jossakin määrin pinta- ja pohjavesien kautta kairanreiän ympäristöön, mutta tehdyn erilliselvityksen perusteella apuaineita ei säily maaperässä Viiankiaavan eliöstölle haittaa aiheuttavina pitoisuuksina.

Vaikka arvioinnissa tarkasteltava malminetsintä kokonaisuudessaan vaikuttaa useaan luontotyyppiin, vaikutukset suhteessa Natura-alueeseen ja sen suojelun perusteena olevien luontotyyppien pinta-alaan ovat pienialaisia. Lisäksi voimakkaimman vaikutuksen alueet ovat pistemäisiä ja keskeisten kulkureittien osalta linjamaisia eikä toiminnan voida katsoa synnyttävän luontotyyppien pirstoutumista. Tämän tyyppiset vaikutukset luontotyyppisiin eivät muuta niillä elävän lajiston elinympäristön ominaispiirteitä tai olosuhteita siten, että ne heijastuisivat suojelullisesti arvokkaiden lajien populaatiokokoon tai niiden suojelun tasoon alueella. Kasvillisuuteen kohdistuvat vaikutukset voidaan katsoa pitkällä aikavälillä (2-3 vuosikymmentä) palautuviksi. Hanke vaikuttaa lievästi alueen virkistyskäytön laatua heikentävästi, koska malminetsintä heikentää toiminnan aikana alueen erämaista luonnetta. Hankkeella ei arvioida olevan merkityksettömän pieniä heikentäviä vaikutuksia lukuun ottamatta yhteisvaikutuksia muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa.

Malminetsinnällä ei arvioida olevan merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Viiankiaavan Natura-alueeseen kokonaisuutena, mikäli malminetsintään liittyvät ympäristön ja luonnonarvojen turvaamiseksi suunnitellut toimenpiteet ja työvaiheet toteutetaan erityisellä huolellisuudella.